

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld 40 kr.

V administraciji prejemam velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravnništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“ Koptarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Sementiških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefón-štev. 74.

Štev. 294.

V Ljubljani, v petek 24. decembra 1897.

Letnik XXV.

Božič.

Mir ljudem, ki so dobre volje! Ta angeljski klic odmeva danes v milijonih katoliških src. Avstrijski narodi pa letos še mnogo iskreneje nego preje zdihujejo po nebeškem daru miru in sprave. Že osem mesecev pretresajo nečuvenci viharji narodnostnih bojov našo državo. V tem trenutku, ko obhaja katoliški svet svoj največji praznik, je vihar potihnil; koliko časa bode ta tišina vztrajala?

Kadar vihar potihne, prihajajo ljudje iz svojih zavetij in se ozirajo okoli po naslednjih elementarnega izbruha. Vsacega dobrega človeka boli sree, ko vidi uničeno letino, izkoreninjeno drevje, razdejana poslopja — delo viharja. Tako tudi danes s patrijotično boleščjo vsak dober Avstrijan gleda na nasledke zadnjih parlam. viharjev. Konstitucija, v kateri korenini moč in svoboda vsacega avstrijskega naroda, je omajana. Parlamentarizem je zistran. Veljava Avstrije na zunaj je v nevarnosti. Iz krize države postala je kriza monarhije. Razni destruktivni elementi pa pridobivajo mej ljudstvom veljavo!

To niso razmere, ki bi zamogle ali smele dalje časa obstati. Moč in veljava starodavne Avstrije je večjega pomena za vse avstrijske narode, nego katerakoli politična konjektura. Danes je dolžnost vseh patrijotičnih elementov v Avstriji, združiti se v energično skupno akcijo ad hoc: namreč baš v ta namen, da se odstrani sedanja državna kriza, da se privedejo zopet normalne ustavne razmere.

Cui prodest? Kdo ima od sedanje krize dobiček? Ne Čehi in ne Nemci, in ne kateri drugi narod avstrijski, — pač pa stranke, ki stojijo izvan zakona in izvan avstrijskega domoljubja: socijalni demokratje in prusofilski Schönerrijanci! To dejstvo mora zado-

stovati, da združi vse, kar avstrijsko čuti in misli, v skupno obrambo.

Desnica državnega zbora je v tem oziru z vzgledno požrtvovalnostjo storila svojo dolžnost in jo hoče izvrševati tudi v bodoče. Naloga patrijotičnih elementov levice je, pridružiti se ji v ta namen.

Težišče položaja leži na Češkem. Sprava mej češkim in nezakim narodom glede jezikovnih naredb je predpogoj za vračilo normalnih ustavnih razmer. Češki narod bil je vedno pripravljen za pošteno spravo z nemškimi rojaki. Baš povodom zadnje krize so voditelji češkega naroda z nova pokazali svojo politično modrost in svoj patrijotizem, ko so do skrajne meje prijenjali nasproti nemškim zahtevam. Voditelji nemškega naroda so sicer ponudeno spravo odklonili — toda vkljub temu ni še vse upanje zgubljeno. Ne moremo si misliti, da bi češko nemško ljudstvo v resnici želelo nadaljevanje sedanjih bojov. Nemško ljudstvo je miru in spravo ravno tako potrebno, kakor vsako drugo — potrebno zlasti na Češkem, kjer je v manjšini nasproti veleminteligentnemu in vztrajnemu nasprotniku!

Baron Gautsch je z njemu lastno energijo poprijel se dela, da dožene spravo mej Čehi in Nemci. Naravno je, da po večmesečnih viharjih bojih ni mogel v par dneh doseči popolnega vspeha: toda faktum je, da se in merito češko in nemško stališče glede jezikovnih naredb ne razlikuje več mnogo. Če je temu tako, potem tudi sprava ni nemogoča.

Mi Slovenci želimo to spravo ne le iz patrijotičnega avstrijskega stališča, marveč tudi v lastnem interesu: kajti, brez češko-nemške sprave ne pridemo do parlamentarnega delovanja, brez centralnega parlamenta pa smo mi Slovenci

v sedanjih odnosajih skoro na celi črti na steno potisnjeni. Zato z odkritosrčno simpatijo spremljamo vladno akcijo, napraviti mir na Češkem. Iskreno jej želimo popolen vspeh!

Toda Avstrija ne obstoji le iz Češke, četudi je poslednja biser naše krone. Spravna akcija vlade, ki teži pe pravični izvedbi ravnopravnosti na Češkem, se ne sme vstaviti na mejah češke kraljevine. Raztegniti mora svojo akcijo na vse narode, ki so mej seboj v borbi, ker jeden hoče vladati nad drugim.

Dal Bog, da bi vsi avstrijski narodi kmalo praznovali svoj posebni božični dan, dan, ki jim porodi ono, česar danes nimajo: Mir! Iz milijonov hvaležnih src se bode potem še mnogo radostneje nego danes in jutri dvigal proti nebu glas: Slava Bogu v visavah!

Mažarski jezik v hrvatskem saboru.

V istej sednici, v kateri je bil dr. Potočnjak izključen na 70 sednic, dobila je mažaronska večina hudo pljusko na ono njeno trditve, češ, da se drži vedno le nagodbe, sklenjene med Hrvatsko in Ogersko. Sicer je že neštivilnokrat ravno protivno dokazano, namreč da večina sama ne spoštuje te nagodbe, ker je nikdar ne brani, ko jo Mažari vrše le na škodo in sramoto Hrvatske. Dogodek v sabsorskej sednici od 15. decembra pa je dokazal, kako globoko je pala današnja sabsorska večina, da se ne protivi niti najočitnejši krivici, ki se godi hrvatskemu narodu od strani Mažarske glede same narodne časti.

Med drugimi podneski za omenjeno sednico je bilo imenovano tudi poročilo zajedniškega minister-

LISTEK.

Božična noč.

Slika. J. Kosar.

Neznana sila me je vlekla v tiho, neprozorno noč . . .

Sneg je padal v debelih plasteh in zametaval gaz, da se že v par hipih ni poznala nobena stopnja. Burja je brila in vrtela debele snežinke, veter jih je metal v obraz, da mi je jemalo vid, in mraz mi je silil skozi lahko suknjo do kostij, da sem se tresel kakor mrzliččen.

Cutil nisem ne snega, ki mi je oviral pot, ne burje, ki mi je rezala liki brušen nož po licih, niti mraza, ki mi je pretresal vse telo; hitel sem dalje, le dalje, neutrudno, brez miru . . .

Notranja, tajnoskrivnostna sila me je tirala iz mesta, dalje, dalje . . .

Onemogel, smrtnotruden sem stopal po gostem debelem snegu, gledal nisem ne na levo ne na desno, nisem meril pota, koliko sem ga že prehodil, hitel sem dalje . . . dalje . . .

Srečaval sem ljudi. Truma za trumo je brodira po zameteni gazi, vsak se je zavijal v svojo debelo, gorko suknjo in šel mimo mene, ne da bi me pogledal. Tu in tam se je slišal izmed škripanja in

brojenja po mokrem snegu smeh in grohot, klici in viki vse vprek, a jaz sem hitel dalje, le dalje . . .

Sli so k polnočnici — in jaz?

Prišel sem pod hrib.

Pod gričem se je raztezala liki velika kepa, ki se je zvrtila na strehi in zdrčala z nje, ko je jelo južno vreme topiti sneg, mala vas — rojstna vas.

Skozi okno se je svetila luč tako čudno žarečurudeče, tako skrivnostno, da sem vzdrgetal. Okna so gledala topo, izzivajoče vame, kakor žareče oči zlih duhov.

Vstrepetal sem. Sila, neznana moč me je vlekla še dalje, dalje iz vasi, tja na rob gozda.

Kdaj že nisem hodil tod, po tej-le, do najmanjšega kamenčka mi znani cesti, ob tem-le tihem, počasnem potoku, čegar najmanjši šum, najtišje žuborenje mi je utisnjeno na dnu srca, da ga ne more izbrisati nobena sila, nobena moč.

Kdaj me že ni vodila stopinja po tej-le stezi, ob kateri se dvigujejo nocoj v sneg zaviti grmi kakor varuhi, po tej stezi, ki pelje tja pod rob . . . tja v rojstno kočjo.

Kdaj nisem že hodil, ker nisem — hotel!

Stresel sem se ob tej misli. Zona mi je oblila čelo in skoro da se nisem onemogel sesedel.

Morda je šla tudi moja mati že k polnočnici? Ah ne, ona mora biti še doma.

Pridem pred kočjo. Vse tiho, le sneg je vršal,

ko se je zibal v debelih kosmih po zraku . . . Okna so bila temna, neprozorna. Nobene luči nikjer . . .!

V glavi se mi je zvrtilo, zavest mi je skoro izginila.

Pasti sem hotel pred materjo, sladko materjo, na kolena, zjokati se pred njo kakor otrok, in jo prositi, naj mi odpusti, odpusti . . . če more. Izgubljeni sin, skesani otrok sem jo hotel objeti krog vrata, jo poljubiti na vela lica, kot sem jo poljuboval nekdanj, nekdanj . . .

A v koči ni bilo luči, ni bilo življenja.

Šla je gotovo k polnočnici in tam . . . ah, morda moli — za-me, za-me, dasi ne zaslužim niti kaplje solz iz njenih odkritih, tako ljubeče zročih očij.

Hotel sem se tudi jaz vrniti in ji slediti v vaško, razsvitljeno cerkvico, da združim svojo nevredno molitev z njeno.

Toda premislil sem se. Neznana sila mi je vodila korak k vratom.

Primem za kljuko.

Pol podrta vrata so zaškripala in se odprla na iztežaj. Začudil sem se, da niso bila zaklenjena.

Stopil sem v sobo. Neznosen vzduh mi je legel na nemirna prsa. Bilo je vse tiho, kakor v grobu. Skoro neprozorna tema je zavijala vse in le od belelega snega, nakopičenega zunaj pred okni, je prihajalo skozi umazane šipe nekoliko prosojne slabe svetlobe v nizko izbo.

stva ob obračunu med Hrvatsko in Ogersko. Mnogo takih podneskov se ne čita, ali posl. dr. Mazura je poprosil predsednika, da to poročilo prebere, ker bi moglo biti zanimivo. Bržkone ni niti slutil, kaj tiči v tem spisu. Predsednik pregleda omenjeno poročilo ter nekako zmeden reče: „Ne more se prebrati, ker je napisan v mažarskem jeziku.“ Na te besede je zadonel med opozicijo burni prosved. Sredi krika in vpitja se slišijo besede: „Tedad mažarski dopisuje zajedniška vlada s hrvatskim saborom! Nazaj! Nazaj! Infamija! Lopovščina!“ Ta metež je trajal nekoliko minut. Na to se vzdigne poslanec Tuškan ter spregovori: „Gospod predsednik, vi ste razžalili hrvatski sabor in narod, ker ste sprejeli ta podnesek v mažarskem jeziku. Prosim, ker je to insult, nemudoma pošljite Mažarom ta spis in povejte jim, da Hrvatska ni Mažarska. Tukaj je mesto samo hrvatskemu jeziku. Prosvedujem proti temu insultu.“ Opozicija je burno pozdravila to izjavo ter vnovič vpila: „Vrniti! Nazaj! Infamija!“

Večina pa je zrla nemo pred sebe in molčala, bila je iznenada osramočena, da ni mogla biti huje. Ni se nadejala, da pride na dan ono njeno licemerstvo, s katerim je pokrivala take krivice in ponižanja že tako dolgo. Slutilo se je nekaj o tem med opozicijo, saj je poznato, da se ni hotelo povedati pred nekimi leti, je-li res, da ban dopisuje le v mažarskem jeziku s središnjo vlado. Takrat se je mislilo le za bana, za druge oblasti ne, a najmanjše za hrvatski sabor. In zdaj se je odkrilo vse, kar se je tako skrbno tajilo z mažaronske strani. Radi važnosti tega predmeta je spregovoril dr. Derenčin, čim so se v saboru duhovi malo pomirili: „Prosim, da se sabor odgodi za nekoliko minut, da se moremo dogovoriti o tem, kaj naj predložimo na izjavo gospoda predsednika, da zajedniški ogersko-hrvatski sabor z našim saborom dopisuje v mažarskem jeziku.“

Predsednik je na to pristal ter izjavil, da se to zgodi, čim se preberejo še ostali podneski. Med tem pa se je sednica burno skončala radi izključenja dr. Potočnjaka.

Opozicija bođe storila v tem pogledu gotovo svojo dolžnost, bođe li tudi večina pristala na to, ni prav verjetno, saj se je že sam predsednik prav čudno izjavil v tej zadevi, češ, da tudi hrvatski sabor dopisuje z mažarskim v hrvatskem jeziku. To se že samo po sebi razume, da mora tako biti, a reciprociteta v tem pogledu ne more biti, kajti zajedniško ministerstvo je zajedniška oblast, a sabor je ogersko-hrvatski in ne samo mažarski, in v tem saboru je hrvatski jezik ravnopraven z mažarskim, pa bi morali vsi hrvatski poslanci govoriti le hrvatski in ne mažarski, če kedaj kateri kaj spregovori. Po nagodbi od leta 1868 pa je hrvatski jezik uradni jezik za vse hrvatske oblasti, ne samo avtonomne, nego tudi za zajedniške, zategadel obstojé pri zajedniških oblasti v Budimpešti hrvatski odseki, pri katerih se mora po postavi uradovati le v hrvatskem jeziku.

Hrvatska opozicija se zategadel neprenehoma bori proti mažarskemu jeziku v vseh zajedniških

uradih, posebno še pri onih na hrvatskem teritoriju, a zdaj se je prepričala, kako lahko morejo Mažari svoj jezik pri teh oblastih širiti, ko ne zadenejo na noben odpor proti mažarsčini pri onem najvišjem faktorju, namreč saboru, ki je prvi zvan, da brani postave, katere sam sklepa. Poznata je mažarska predznost nasproti ogerskim narodnostim, ali da bi se oni upali tako prezirno gledati tudi na svojega zaveznika Hrvata ter proti jasni postavi usiljevati svoj jezik, to si gotovo mnogi hrvatski domoljub ni mogel misliti.

Sicer so Hrvati navajeni že na vsako ponižanje od mažarskega zaveznika, saj je poznata naša mažaronska večina, da je take stvari niti najmanjše ne motijo ter v vsem popušču, ali da celo ogersko-hrvatski sabor usiljuje hrvatskemu saboru mažarsčino, to je pa vendar že odveč. Podpredsednik pl. Francisci, ki je omenjenj znamenitej sednici predsedoval, je bil v veliki zadregi, ko ga je prosil dr. Mazura, da prebere omenjeni spis. Mogel se je sicer izgovoriti, da ga nima pri sebi, in stvar bi bila bržkone s tem dokončana, ker opozicija ni mislila, da provzroči o tem kakšno debato. Kakor da bi bilo sojeno, se predsednik vendar ni mogel na tak način izgovoriti, pa je povedal pravi razlog, zakaj se ne more prebrati.

In dobro je tako, vsaj se ve, pri čem smo. Pripoveduje se, da se je podpredsednik s to svojo izjavo hudo zameril nekim merodajnim krogom, katerim je vsa ta stvar jako nemila. Vse se sedaj, zakaj. Ali zaklela se zemlja raj, da se vse taje odaju, pa tako se je zgodilo tudi tukaj. Vse pride sčasoma na dan, a tudi plačilo sledi za tem. Opozicija bođe znala ta dogodek gotovo dobro upotrebiti, da obrani pravice hrvatskega naroda nasproti onim, ki jih prezirno gazijo, in proti onim, ki to mirno dopuščajo. Smešna pa se nam zdi ona opazka v poslednjem govoru dr. Pliveriós, ki pozivlje opozicijo, da naj se v svojej obtožbi proti ogerski vladi ozrejo na jezikovno vprašanje, o katerem bi mogli zajedno z večino marsikaj izvojevati. S tako večino, ki prikriva krivično ravnanje hrvatskega zaveznika ravno v jezikovnem pogledu že skozi toliko let, ni mogoče misliti na kakšno sodelovanje. Taka večina sploh ni sposobna, da bi v tem pogledu mogla izvesti kaj koristnega za svoj narod, saj sama že zdavnaj ne misli narodno.

Politični pregled.

V Ljubljani, 24. decembra.

Deželni zbori se snidejo, kakor znano, deloma 28. decembra, torej takoj po predstoječih praznikih, deloma pa dne 10. januarija. V vseh glavnih mestih se pripravljajo na ta sestanek. Vseh deželnih zastopov prva naloga bođe, da poskrbe za začasno pobiranje deželnih doklad. Onim deželnim zborom, ki še niso sklepali o dokladah na osebni dohodninski davék, glede katerih želi vlada, da se deželni zbori odrečejo pravici do pobiranja, bođe vlada takoj v prvih dneh predložila dotične zakonske

načrte. Zatrjuje se, da zmaga vlada v vseh kronovinah. Najzanimiveje za celo državo bo seveda zasedanje češkega deželnega zbora, ker se bo v njem razpravljalo o spravi mej Čehi in Nemci. Ako se tu reši ugodno pereče vprašanje, je nada, da se kmalu zbudi iz spanja parlamentarno življenje in se prične konečno zopet vsaj redno delovanje. Vlada bođe napela vse sile, da se ji posreči zadnji poskus.

Obestranska kvota se določi, kakor je posneti iz raznih listov, v najkrajšem času, ker sta delegaciji v zadnji seji ravno minulega zasedanja odobrili pogodno vse postavke skupnega finančnega zakona in torej vse potrebno ukrenili, da se ohrani še za jedno leto status quo. Glede določitve kvote se nahaja v ogerskem nagodbenem zakonu odstavek, ki naglašu, da določi vladar skupno kvoto na podlagi predloženih podatkov. V avstrijskem nagodbenem zakonu sicer ne najdemo take določbe, pač pa je verjetno, da bođe, oziroma je že tudi naša vlada predložila kroni dotične podatke. Iz zanesljivih virov se poroča, da sta predlagali obe vladi, naj se tudi v tem oziru začasno, namreč do definitivne obnovitve nagodbe, ohrani status quo in se določi kvota v razmerju 70 : 30. Kakor torej razvidno, ostane vse pri starem do obnovitve nagodbe parlamentarnim potom, na kar v sedanjih razmerah ni misliti pred koncem prihodnjega leta.

Nižeavstrijski deželni šolski svet se je včeraj do dobra iznebil dosedanjih zidovskih članov, katerim je z včerajšnjim dnem potekla triletna doba. Možje, ki so se s težkim srcem morali ločiti od sedežev, od katerih bi jih po njih mnenju mogla ločiti le smrt, so nastopni: dr. Granitsch, Kitschelt, dr. Magg, dr. Lustkandel, dvorni svetnik Schenk, profesor dr. Finger in Schmidt. Zalostni slavnosti je prisostvoval namestnik grof Kielmansegg. Njih mesta so zasedli krščanski možje princ Alojzij Lichtenstein, dr. Gessmann, prelat Schmolz, prof. Richter, podžupan dr. Neumayer prof. dr. Sturm in posl. Bärtl.

Ovacija novemu ministru za Galicijo. Minuli torek zvečer so priredili odlični Poljaki, mej temi namestnik knez Sanguszko, deželni maršal grof Badeni, predsednik poslanske zbornice vitez Abrahamowicz ter razni državni in deželni poslanci, ovacijo novemu ministru za Galicijo, baronu Loebli, ki priča, da mu poljski krogi niso tako nenaklonjeni, kakor se je naglašalo v nekaterih listih, in da novi mož sme računati na podporo od strani poljskih zastopnikov v državnem in deželnem zboru. Mej razgovorom se je posebno pokazalo, da se baron Loebel posebno zanima za razna dela v deželnem zboru, in se nadeja, da se bođe zasedanje izvršilo povsem mirno. Naznanil je tudi, da nastopi svojo novo službo trajno še le po božičnih praznikih, katere želi prebiti sredi poljskega naroda. Akoravno so se pokazali Poljaki napram svojemu zastopniku v ministerstvu precej prijazne, bođe vendar prihranili nekoliko svoje naklonjenosti za poznejši čas, ko pokaže baron Loebel tudi z dejanji, da je res vnet za deželo in narod, katerega zastopa.

Vzdrgetal in vztrepetal sem na vsem telesu. Ondi v kotu na postelji se je nekaj premaknilo, koščena roka se je dvignila izpod odeje in slab, suh, komaj slišen glas je vztrepetal kakor glas strune, katere se dotakne onemogla roka umirajočega umetnika.

„Ivan, kaj ne, da si ti? . . . Nisem zastonj molila . . .“

Glas je utihnil, zadušil ga je jok.

Dvignil sem se iz svoje omotice, planil k postelji, padel zraven na kolena in objemal suhe, koščene roke svoje matere, njeno suho, zgubano lice, oči . . .

„Ivan,“ šepetala je mati, „angelj božji te je privedel še o pravem času . . . nocoj . . . nocoj . . . lahko umrjem . . . ker vem, da je Bog uslišal moje molitev . . .“

Zganila se je starka v mojem naročju, koščene roke so z zadnjo močjo pogladile moje vroče, razburjeno lice in njena ustna so se spojila z mojimi tako mehko, tako sladko, da sem se stresel v dnu duše . . .

Ljubko božajoči glasovi vaških zvonov so peli tako milo, tako pretresujoče, in oznanjali, da se je rodilo svetu izveličanje, malo dete, ki je prineslo srečo, izveličanje, mir iz nebeških višav.

Ah, srečo in mir je prineslo to noč božje dete moji materi in — meni.

Drobtine.

Zopet se je približal veseli in poetični čas božičnih praznikov. Komu se ne vzbujajo ob teh dolgih in prijetnih večerih sladki spomini, kdo se ne spominja z največjim veseljem najljubkejših doživljajev izza mladih let in koga ne presune mično pripovedovanje sv. pisma, ko se je svet pripravljaval na svojega Odrešenika in se v Betlehemu, »tam v štalci« izpolnilo prerokovanje?

Da, lep čas je Božič. Vesele se ga stari in mladi. V prsih nedolžnih otročičev dvigajo se mnoge tihe in skrivne želje, ki naj bi jih Božič uslišal, stariši pa se radujejo z deco vred in se spominjajo časov, ki so bili. Vse se veseli.

In celo v politiki pomenja adventni čas dobo počitka in miru. Že davno so zapustili naši politiki tuje mesto, kjer zagovarjajo pravice in tirjatve svojega ljubljene naroda, in bivajo v domovini mej svojci, na domačih tleh. Oddahniti se morajo pač od mučnega in vznemirjajočega boja, tedaj pa premišljajo gotovo o pretekli žalostni dobi in obračajo polagoma oči tudi že v prihodnost, v to, kar ima priti.

Pa tudi jaz, ki nisem politik ex offo, le kar tako za domačo rabo, imam v tem in toli priljubljenem božičnem času navado, da se tako le o mraku rad stiskam k gorki peči ter to in

ono razmišljam po svoje. Drugače pa sem jako skromno človeče in v času prošenj in želja, v času, ko si vsakdo goji kako skrivno ali očito željo, mi je srce prazno vsakega najmanjšega upa kakor vedno. Zato tem rajše razmotrivam tuje želje, druge nade; in teh je veliko v letošnjem adventu. — — —

Naša Avstrija je sedaj baš v istem žalostnem stanju, kakor pred toliko in toliko stoletji vesoljni svet, ko je hrepenel po svojem Mesiji. Tudi pri nas je vse narobe. Vse se je zasukalo in se še suče; nikjer ni več onega dobrodejnega miru, ki je vladal mej nami. Krik in vik, vrisč in hrušč sta se raztegnila po naši ubogi državi in sedaj, ko odmevata le še od severne Galiske in pa nesrečne Češke preko Dunaja, nastalo je neko tihotno stanje, neka prehodna doba.

In srca vseh mirnih in treznih politikov izvija se prisrčna želja, da bi vendar kakor nekdanj nad Betlehemsko kočjo iz nebeških viščin pripluli nad avstrijski parlament prepevajoči angelji ter bi v veselem petju oznanjevali nam: »Pax vobis in parlamento«. Tu pa naj bi vstal mož, tak mož, ki bi bil državi »in diesem Wust der Zeiten« pravi odrešenik in bi zvezda miru in sprave kakor nekdanj sv. Tri Kralje privodila bojaželjne protivnike tja pred parlament in postavila se nad njim, češ, tu je oni, ki vam da resitve . . .

Banffyjeva predloga v ogerski poslanski zbornici nima sreče in božični prazniki Banffyju ne bodo donesli zaželjenega miru in zadovoljnosti. — Tudi večerajšnja seja ni rešila ministerskega predsednika iz neznoznega položaja, druga izdaja pogodbenega provizorija je še vedno tam, kjer je bila tedaj, ko je dospela pred zbornico. Združena opozicija provzročila baronu Banffyju vsestranske preglavice posebuo s tem, da z dolgotrajnimi govori zavlaučuje razpravo. Menilo se je, da se zadeva reši vsaj v sinočni seji poslanske zbornice, toda nič manj nego to. — Tudi večerajšnji dan ni mogel pomiriti splošne razburjenosti v glavah ogerskega kabineta. Ker pa zbornica vladi ni privoščila veselih praznikov, ji ta ne privoščila daljših počitnic in zato je odredila prihodnjo sejo že na prihodnji ponedeljek, 27. t. m. Potem je časa le še štiri dni in ako se prihodnji petek o polnoči ne reši predloženi načrt, bo najbrže nastopila za Ogersko katastrofa, kakoršne si želi opozicija. Umevno je, da se vlada tega najbolj boji in bode uporabila poslednje dni vsa sredstva, kar jih ima na razpolago, da odstrani pretečo nevarnost.

Novo italijansko ministerstvo je takoj ob svojem nastopu pokazalo, da je sestavljeno na podlagi načel, katera je ministerski predsednik Rudini v posebnih petih okrožnicah razvijal, ko je še načeloval bivšemu kabinetu. Novi možje so se takoj prilagodili načrtu svojega voditelja, poleg tega ga pa še v marsičem prekose. Novi naučni minister Gallo je v tem oziru mnogo „pogumnejši“ kakor Rudini sam, kajti ta se ne bode obračal do perfektov ter z njih pomočjo zatiral katoliško cerkev in oviral duhovnike v izvrševanju svojega poklica, marveč bode naravnost stopil pred parlament ter od njega zahteval, naj mu v svrhu „obrambe države pred klerikalizmom“ poveri brezmejno oblast ter vsprejme v ta namen zakon, ki bo varoval vlado pred vsakimi eventualno neljubimi posledicami njenega „patrijotičnega“ delovanja. Izteknil je ta mož nekje Zanardellijev načrt, katerega si avtor ni upal predložiti, ker ni bil tako goreč frامason, kakor je predstojnik bogoslužnega oddelka v italijanskem kabinetu, naučni minister Gallo.

Rusko pristanišče Port Artur, ki so je zasedli minule dni s tremi ladjami, kar je dalo povod splošnemu zanimanju evropske diplomacije, je znano iz zadnje japonsko-kitajske vojske in je najbolj južni del polotoka Liao-tong, na vzhodni strani predgorja Lau-tie-san. Kraj je utrjen, leži ob zalivu, katerega zapira majhen otok. Pristanišče je zelo prostorno in morje v njem nikdar ne zamrzne, kar je ravno vzrok, da so se ga polastili Rusi. Podkralj kitajski Li-Hung-Cang je dal pristanišče utrditi ter je polagoma tako povzdignil, da zavzema sedaj prvo mesto mej utrjenimi mesti ob azijskem obrežju. Komaj pa je bilo vse delo dovršeno, je prišlo pristanišče vsled malomarnosti Kitajcev v roke Japoncem, ki so je po kratki borbi vzeli dne 22. novembra 1894. Prebivalcev šteje ta kraj nad 4000,

Pa Bog sam ve, če to niso le sanje miroljubnih, ki bi radi zbežali iz žalostne istine. Saj se dogajajo vse druge stvari. Mnogim avstrijskim kronovinam prinesel je Božič lepa darilca, nove »kape«, in tudi mi Slovenci se lahko od daleč veselimo z odlikovanji in imenovanji preobložene božične mize.

Drugače pa se nam zgaja jako slabo. Jasna našim žalostnim časom je obilica prošenj in želja, ki se oglašajo mej slovenskim svetom in ki imajo vse vkup le malce upanja, da se izpolnijo.

Mi Ljubljančanje imamo skromne prošnje in želje. Kako bi bili veseli, če bi nam že vendar jedenkrat zasvetila dolgo zaželeno električna luč, po kateri tako često vpijejo različni glasi iz občinstva. Pa naš župan si že jemlje sopo, da izreče veselo povelje: »Bodi luč! In bila »bo«.

Da, luč, luč; te nam je potreba. In sicer bolj se nego v nasi stolici v našem slovstvu. Pa zakaj? Ni še poteklo leto, kar je vibrala na »njivi« našega slovstva huda borba. Bilo je pač treba poditi novo strujo, ki je tako usiljivo brenčala po njej. Če se ne motim, bral sem nekje, da je bil ta boj za abecedno in šestomersko vojsko izvestno najzanimivejši v naši slovstveni zgodovini. Mi pa trdimo, da je bil žalosten. Saj smo se bojevali tačas zoper »Wildschütze in Wilddiebe« v našem slovstvu, ki so nazivajoč se slovenske pisatelje

mej tem ko je bila poprej le neznatna ribiška nasebina. Sedaj je toraj pristanišče prešlo v last ruske vlade, ki bo seveda nekoliko odškodovala Japonce, Kitajci pa itak sedaj nimajo ničesar iskati na tem mestu.

Socijalne stvari.

Socijalno razmišljanje.

(Dalje.)

Zato je judovsko prostožidarstvo hitro užgalo narodni prepir, da bi jeden narod sovražil drugi, in pri tem pozabil židov. Judje so učinili, da je danes narod narodu trn v peti, krivonosni čifutski voditelji so povzročili, da sovraži Nemeč Čeha, Lah Slovenca, Hrvat Mažara, a s tem pa so zabranili sovraštvo do sebe.

Danes je antisemitizem kakor otrpel, ker ljudstvo zavoljo samih narodnostnih preprirov ne more nanj misliti in ga dejanjsko izvrševati.

Tako sodim o sedanjem položaju jaz in mnogo imeritnih mož, s katerimi sem se o tej zadevi razgovarjal, mi pritrjuje, da je sedanje mučno socijalno stanje del židovskih intrig. V Avstriji so izgubili ti osedlani nosovi politično nadvlado, in zato prenesli prizorišče na Ogrsko. Po celem svetu ponujajo renomé in avtoriteto Mažarov, Avstriji pa jemljejo dobro ime. Maščujejo se zavoljo svojega poraza v Avstriji, in zato z narodnimi boji odvrtačajo pozornost od gibanja antisemitskega, kakor bi rekli: »Rajte se med seboj, a mi židje bomo imeli mir«. Z razpihavanjem in razširjanjem revolucionarnega duha pripravljajo proletarijat evropski na grozno katastrofo, iz katere bo prišel Izrael kot vedni vladar narodov evropskih.

Zato, kar sem ravno povedal, so napravili v zasedanji dne 25. listopada »zastopniki ljudstva«, socijalni demokrati znamenito ilustracijo. Žid Berner skoči k zborničnemu predsedniku »zapovedovalno«, kakor je pisala »Arbeiter-Zeitung«, zgrabi ga za prsa in ga porine s sedeža. Drugi žid, Daszynski, se usede na predsednikov stol, tretji žid Verkauf pa pripelje ostale rdeče janičarje, ki obstopijo predsednikov prestol, razgrajajo in zmerjajo druge z lumpi in šufti, kar potrjuje z velikim veseljem Arbeiter-Zeitung in poveljuje to počenjanje rdečih pouličnih klatežev kot junaštvo. Židovski matadori so jasno pokazali, kam merijo. Po tem se jim cede sline, da bi stali vladam na vrhuncu, in žid Daszynski je že poskusil, kako bi se sedelo v državnem zboru na predsedniškem stolu.

Kam spemo, kam bomo dospeli, in kje se ustavimo? To so vprašanja, katera navdajajo s skrbjo vsakega pametnega človeka, ki še ni in noče biti zapisan židom. Takoj odgovorim.

Ako pojde vsa stvar po dosedanji cesti, katero je posul židovski liberalizem, in po kateri hočejo judje pod rdečim cesarjem ljudstvo še naprej voditi, mora priti do katastrofe, na katero vedno pripravlja židovsko prostožidarstvo in se vadijo cele legije socijalnih demokratov. Katastrofa bi bila grozna, ker

prodirali v najbolj umazani opravi v ta božji hram. Trgali smo jim krinke raz obraze...

Pa vendar je »realizem« zmagovit, pravi Govekar, menda ker se je on »in effigie« izpostavil in izobesil kot slovenski pisatelj pri Gričarju in Mejaču.

No, miru pa še vedno ni. V zadnjem času so se zopet poostrila nasprotstva mej strujami, nabrusile se sablje in zopet se je prelivala kri po slovenskem časopisju. Saj je nedavno v podlistku »Slovenskega lista« Govekar res — vsi smo tako sodili — ležal »v krvi« !?

Luč, pravimo se jedenkrat. Naj bi nam prisijala v to temoto in zmešnjavo in naj bi uničila vse nepoklicane »komarje«, ki posedajo po najlepših mestih, kjer so nekaj stolovali le res izvoljenci. To je srčna prošnja vseh nas, ki prebiramo, skrajno naveličani, te puste in dolgočasne zasebne polemike, omete in obrambe; kajti pravo za pravo ne mlati se nič drugega nego prazna slama. Da se skoro uresniči ta obča želja, hočem še jaz pri vsi svoji apatiji sedaj o Božiču zamrmrati pobožno molitvico; dejal bom k nebu: »Vi oblaki ga rosite! —

Take in jednake želje vznemirjajo sedaj slovensko občinstvo. Mnogo sem razmišljal o teh naših dnevnih vprašanjih, sem dolgo mislil in — se bal, slednjič pa se z njimi vendar oglašil tu-le v »listku«.

bi poplavila celo Evropo, še bolj grozni pa bi bil njeni nasledki. Žid bi se povspel in se za vselej vsedel na tilnik ljudstvu, katero bi naredil za vedno svojega sužnja, da bi krvavelo pod rdečim korobačem židovskim.

Večkrat me kdo vpraša, ali bo prišlo do poraza? Na to odgovarjam: »Prej ko ne«. Zakaj? Če bi hoteli katastrofo preprečiti, bi se moralo krščansko prepričanje in delovanje vrniti v vse sloje, in odstraniti bi se morala liberalna načela. Toda liberalizem je prišel že preveč v navado in pri večini je že postal železna srajca, ki se da zelo težko ali boljše, ki se ne da sleči. Katoliška načela so mnogim tako odporna, da se ne morejo odločiti za nje in po njih delovati. Zato se mi zdi, da nam prinese bodočnost prej neprijetnih stvari nego veselih.

Kljub temu pa ne obupam nad bodočnostjo. Palacky je rekel: Ljudje delajo revolucijo, toda zgodovino diktuje Bog. Pred njim se mora umakniti vsak, vse mu mora služiti, tudi če je sam satan. Njegova pota niso sicer ceste ljudstva, toda vsegdar vodijo k cilju. On je peljal prve kristijane skozi ogenj krvavih preganjanj, in jih pripeljal do zmage nad starim poganstvom. Ta cesta je bila sicer krvava, a kristijani so po nji hodili tri sto let. Mogoče, da Bog dopusti, da pojde od krščanstva odpadlo ljudstvo za kazen zopet po krvavi cesti, a kdo ve, kako dolgo bo tedaj šlo po nji. Čeprav povzroči ljudstvo revolucijo, zmago krščanstva nad modernim poganstvom pa bo narekaval Bog.

Slovstvo.

Ob Ganglovi zbirki.

(Anton Medved.)

Ko je rajni profesor Ivan Jenko (sicer ves poštenjak in vzoren rodoljub) izdal svoje pesmi, ni vedela vsa slovenska kritika drugega povedati, kot opazko v »Ljubljanskem Zvonu«, da je bil on pokojnega pesnika Simona Jenka — brat. O Ganglovi zbirki pa smo čitali doslej že več daljših ocen, kakor so jih pisali C. G. v »Slov. Nar.«, T. Doksov v »Ljublj. Zvonu« in »Slov. Listu«, F. S. Finžgar v »Dom in Svetu«, nekdo v »Slovenki«, ugodnih ocen, k večjemu razven prve. Kadar bere človek razne sodbe o kaki knjigi, vzame jo tako rad v roke, vedečen, kakošna je vendar sama na sebi, ali prav za prav po njegovih mislih.

Seveda ni Gangl jeden onih velikih poetov, ki zbok prirodne intuivne sile, zbok oplodne inspiracije tako rečeno preletajo vse obzorje človeške duše, ni jeden onih samoraslih duhov, katere tako hitro odlikujeta čvrsta individualnost in nezaslutna novost, vendar pa se sme trditi, da je pesnik iz poklica. Beroč njegova dela ne vzklikneš ob nobeni ideji. A to je nekaj posebnega, jedinega, a tudi ob nobeni ne dvomiš o nje pravi poetiški lepoti. Prav tisto velja obliki, naj že potem mislim na ritem in rime, ali dikcijo in slovniški izraz. Saj pa je dandanašnji liriku — in to je Gangl — res težko ustvariti delo, ki bi s čarno močjo potegnilo vse občinstvo za sabo, ki bi se svetilo na nebu pozije, kot pristen demant in ne kot nabrušeno, krhko steklo, ki ne bi vzbudilo nobene graje in nič novih želja.

Različna je pojmljivost in domiselnost bralcev, različna čud in omika, različni nazori o življenju in človeku, prav tako, kakor je različna vrojena darovitost, srčna in duhovna vzgoja, in so različne vsakoga življenjske razmere. Ali je čudno, da so različni potem tudi ukusi, raznoglasne opredelbe, kaj je lepo. Ali ni umetniku v zadostilo, da se zanimajo — če ne vsi — vsaj mnogi, vsaj nekateri za njegova dela in naj že ustvarja karkoli in kakorkoli.

Sicer pa mora biti slovstvenik, kateremu je notranji, neodoljivi nagon, čist vsakega nečistega namena, stisnil pero v roko, samozavesten in trdokožen. Te samozavesti pa si ne pridobivaj iz pohvalnih ocen (ki so časih samo reklame in še celo dogovorjene), temveč iz svojih lastnih študij. Beri knjige imenitih leposlovcev in sploh mislcev iz raznih narodov, opazuj s prodiznim pogledom vse bivanje, življenje in mišljenje in delovanje človeštva okrog sebe, premišluj samega sebe, strmi v samotni po ure in ure v zrkalo svojega srca in uma! Dušnim očem raste moč, čimdalje je napiramo. Leta in izkušnje nam zlagoma razpršé vso nejasnino zrkala, da iž njega naproti prisijejo prave slike vnanjega sveta, katere obda z obstretjo vekovite lepote nudahtjeni poetiški duh.

Vse knjige sveta je spisal človek. Človek si tudi ti. Torej! Prva in zadnja zasloba si ostane mišljenji vendar in vedno le človek sam. Kdor nima gotove samezavesti, ne bo dolgo sukal peresa, kakor tisti ne, ki je preobčutljiv za trde sodbe. „Kdor si upa delovati javno, mora biti vedno tudi pripravljen na javne napade, žalitve in sramotitve“ bere se v „Ljubljanskem Zvonu“, 1897 na str. 351.

Schiller vem da si ni k sreči gnal, ko je bral oceno (če jo je sploh bral) svoje tragedije „Kabale und Liebe“, ki jo je spisal neki Karol Filip Moritz v Berlinu, začeni tako-le: In Wahrheit wieder ein Product, was unseren Zeiten — Schande macht... So schreiben heisst Geschmack und gesunde Kritik mit Füßen treten... itd. In mnogo velikih mož, ki je zdaj častimo za klasike, moralo je trpeti od neugodne sodbe svojih nehvaležnih vrstnikov.

Pač sem krenil iz zavoženih kolesnic, a zaradi nedoločnega naslova temu spisu sem lahko dal tudi drugim mislim, ki se ne dostajajo strogo ocene, nekoliko duška.

V pesniku Ganglu se nam kaže najbolj kontemplativen značaj. Rad mu diha svoje oko na življenji, na prirodi, ki mu budita raznotere misli, sklepe, sodbe. Zato je njegova lirika po največ reflektivna, elegična, mislivna. In ako pomislimo, da se ima prištevati tej vrsti velika večina današnjih lirskih pesmij, potem se ne čudimo ocenjevatelju C. G. v „Slov. Nar.“ menečemu, da Ganglova zbirka ni nikakor epohalen pojav. Kaj pak da ne moremo zahtevati takih pojavov pogosto, kakor so pogosto v zdanji dobi nasejani pesniki. Sicer bi se v kratkem ne videli več ven iz epoh. „Die Kunst braucht nicht nur Genie's, sondern auch Talente“, pravi nemški pesnik in estetik Gottschall. Prav v podrobnosti se ne maram spuščati, ker je to dolgočasno záme in za bralca.

Lepi se mi zdita odi „Plemstvo“ in „Roži“, prva zaradi krepkega, druga zaradi nežnega izraza. Med dobre pesmi čustva bi prišteval pesnici „Zadnja želja“ in „Mraku“. Samó tega ne vem, kako poje pesnik „Ko zemlji noč se porodi — Pod nebom ptičji spev zveni“. Saj vendar po noči ne poje noben ptič razven slavca, in še ta vabi ljubico v grmu sede in ne plavaje pod nebom, kakor hoče pesnik v prvi kitici. Takó navadno se glasi pesem: „Okna“. Kje v njej iskati pesniškega pointa? Potem. Ali ni „Grajska hči“ preveč podobna „Knezovemu zetu“? „Pravljica“ Funtkovi „Najlepša pravljica“ in še preje neki Weberjevi pesmi, ki se končá: „Es war dereinst... prav kakor se Funtkova prične: „Bilo je...“ — „Bolnicar“ Aškerčevi „Čaša nesmrtnosti“. Ali ni v Ganglovi pesmi: „Ob zibel“ izražena ista ideja, kakor v Gregorčičevi „O nevihti“ in v Aškerčevi „O potresu“?

A. Ganglu so bili kritiki milejši, kot Gregorčiču in Aškercu. Zakaj? V obče pa so vse pesmi njegove, kakor sem že rekel, poetiške vrednosti, večje in manjše. Ko bi ga moral označiti z jedno besedo kot pesnika, pozajel bi iz Nemcev zauj besedo „Durchschnittsdichter“, samó, da bi si pridržal jaz njé avtentno razlago. Namreč: on ima in bo imel mnogo hvaležnih bralcev, med njimi celo nekaj občudovateljev, a vedno tudi nekaj skomizgajočih sodnikov, kakor ima nekteri človek v življenji svoje čestilce, občudovatelje, ker je v vsem umerjen, ker ni ekscesiven, ali ravno, ker je „Durchschnittsmensch“. Ne vem, ali sem povedal, kar sem hotel in kar mislim, vendar upam, da to imé v ničemer ne zveni poniževalno ali celo žaljivo. F. S. Finžgar meni, da je Gangl prav storil, ko ni svojih pesmij vzpodredil v vinske, ljubavne, domovinske itd. No, pesmi tako majhne zbirke še porazdeljevati, bi bilo isto, kot pet vinarjev na kupčke razstavljati. Tudi ne razumem, zakaj ne odobrava balade „Grajska hči“ zбоk tega, ker je v nji preveč zakrita istina, da le ljubezen sklepa srečne zakone; češ, mladina ne bode umela te istine. Nobena mladina ne? Ali je Ganglova zbirka namenjena samó mladini? Ali ne velja ista sodba tudi Jenkovemu „Knezovemu zetu“?

Moje vrste so malo zapoznale, vendar nič ne dá. Dokler živi delo, ima pravico živeti kritika. Ne vem, ali se bo obča sodba tega opisa zdela pesniku ugodna, ali ne; užalila ga gotovo ne bo. Saj je kritika, bodisi rezka ali mehka, uničujoča ali slavlilna, naposled vendar le in skoro vselej izjava jednega posameznika, pomnimo, jednega; ne desperemus jednega; ne praesumamus. Gangl stoji še pred najlepšo dobo od tridesetih do štiri-

desetih let, v kateri so skoro vsi pesniki najvspešnejše delovali. In vzpričo njegove nadarjenosti, ki mu je nihče ne more odrekati, in marljivosti smemo zadržno upati, da bode vse poznejše proizvode lahko vzporejal z najboljšimi doslejšnjimi. Bog daj!

„Dom in Svet“.

O desetletnici 1888—1897.

Vesele božične praznike voščimo vsem dobrim prijateljem te dni; to je že tako stara navada, in mi je ne bomo odpravili, pa tudi ne odpravljali.

Vesele praznike bi prav radi voščili prečast. g. uredniku »Dom in Sveta«, in vem, da bi nam ta in oni prav dal; toda uredniku »Dom in Sveta« vesele praznike voščiti je — prazno delo. Saj ne pozna praznika! Dne 25. grudna t. l. je izpolnil njegov list deset let, in človek bi mislil, da bo g. urednik malo sédel ter si odpočil. Kaj še! Sedaj že pripravlja gradivo za prvo številko enajstega letnika, in dočim se mi vsaj malo poradjemo praznikov, se on muči z rokopisi, slikami, korekturami idr., samo da nam le napravi vsakega prvega in petnajstega dne v mesecu čisto veselje. Mi tudi dobro vemo, da teh-le naših vrstic ne bo bral, ker si bo mislil: naj pišejo o meni in listu, kar hočejo, jaz korakam enakomerno in dosledno naprej, vedno bližje k popolnosti, v kolikor je možna zemljanom.

In če bi ga vprašali: zakaj si še o praznikih ne privošči miru, odgovoril bi nam prav gotovo: »Počivati? prijatelj, časi so resni, idimo rajše čvrsto na delo!« Cf. Platnice št. 24. In g. urednik daleč vidi, mislim torej, da mora že res biti! Tak je urednik »Dom in Svetov«! Pravi pravcati: perpetuum mobile. Zato pa njemu ne voščimo nič, niti veselih božičnih praznikov, niti srečnega novega leta.

Pač pa voščimo vse dobro listu samemu »Dom in Svetu«. Štejemo ga med dobre prijatelje, ki se jim spodobi voščiti vse dobro. Dober prijatelj je »Dom in Svet« slovenskim omikanim družinam, dober prijatelj tudi slovenski mladini.

Pravi prijatelj je pred vsem nesebičen. »Dom in Svet« je tak: on ne išče svojega dobička. To zatrjuje urednik, to spričuje list sam. Tu ni nikakoršne špekulacije. Kdo se ne bi takega prijatelja rad oklenil?

Pravi prijatelj skuša svojega mlajšega, neizkušnega prijatelja pred vsem prav poučiti. To je delal »Dom in Svet« ves čas, tudi letos. Prepotrebno je mlademu človeku modroslovje, ki mu utrdi značaj, brzda domišljijo, bistri um. Letos je razložil najvažnejše stvari iz te »kraljice ved«, filozofije. Srednješolci so te sestavke gotovo s pridom čitali. — Podučuje, smo rekli, pravi prijatelj. Letos je prinesel »Dom in Svet« znanstveno razpravo, kakoršnih ni mnogó več v našem slovstvu; mislimo »klinopisne spominike in sv. pismo« od dr. Fr. Sedeja. Človeku se odpre nov svet, ko to bere. Tako se širi obzorje! In pri tem mora čitatelj občudovati temeljitost vč. g. pisatelja. Menimo da ne zahtevamo preveč, ako trdimo, da bi vsak olikan Slovenec moral pazljivo prebrati to razpravo. Svetovni časniki bi bili ponosni nanjo. Stvar je sama na sebi nad vse zanimiva, ko ti pozabljen narod vstaja iz groba! In poleg tega začneš z nova ljubiti sv. pismo, ki mu napredujoča veda daje vedno lepša spričevala resničnosti in zanesljivosti že s čisto naravnega stališča. Kar je v naravoslovju kaj novega, brž poduči svojega mladega prijatelja »Dom in Svet«. (Cf. dr. Simon Šubič-eve lepe spise!)

O slovstvu, estetiki, kritiki kaj rada izvé nedolžna mladina. »Dom in Svet« ne pusti na cedilu svojih mladih prijateljev tudi tukaj! Letos n. pr. je prinesel jako dober sestavek »o našem leposlovju«, ki naj bi se bil nadaljeval! — G. urednik je pojasnil kritično stališče listovo. Iz estetike je prinesel razpravo o humorju, ki je jako dobra reč pri hiši, kdor ga ima, pa tudi v spisih! In koliko ocen o novih slovenskih in hrvaških knjigah! O drugih slovanskih slovstvih je nekoliko premalo prinašal. Pa če se mu priporočimo, smo prepričani, da nam postreže zanaprej še bolj. — Še celo na platnicah podučuje, in kako izvrstno, o razvoju socialnega vprašanja!

Pravi prijatelj pa tudi blaži srce. Le pogledj njegove slike! Kaj meniš, da se človeku slednjič ne izobrazil ukus tudi v tem oziru, ako vedno in vedno vidi kaj lepega? In ker so »Dom

in Svetove« slike vse tudi pravno brez graje, mar misliš, da s tem ne vpliva tudi na нравni čut mladeničev? Če si bo izobrazil ukus na takih slikah, ne bo iskal nenravnih, umazanih. O, mi se še vse premalo zavedamo, koliko stori za nas »Dom in Svet« s prinašanjem dobrih, lepih slik!

Blazi srce tudi s povestmi in pesmimi. Seve, eden najboljših prijateljev mej knjigami je Kempčan; toda vedno ga ni mogoče čitati. Zato se seže po kakšni povesti. Iva Trošta: »Stari dolg« in »Čez morje«, zlasti poslednje so naročniki »Dom in Svet«-ovi kaj radi brali — udaril je g. pisatelj na struno, ki naj bi se pela in še temeljiteje. Isto velja o priljubljenem pisatelju g. Štruklju. »Dom in Svet« se vselej prikupi, kadar prinese kaj iz Štrukljevega peresa. G. Repina (Ob Balkanu) je imel tako vnete čitatelje, da so komaj čakali nadaljevanja. Nekatero prizore je naslikal res mojstersko. Prav, da ga še srečamo v bodočem letniku! Zanimanje je vzbudil »Pijančev sin«. Nova moč bi bil g. Gruden (»Sovražne sile«). Upamo, da nam prinese »Dom in Svet« zopet kaj iz prvih časov krščanstva. G. Janko Barle je pa že takó ali takó priljubljen pripovedalec (letos: »Ptičji prijatelj« in »Slika«) — Ko smo čitali »Vzore in boje«, pa smo mislili: oj, da je to snov obdelal mož širokega obzorja in ljubečega srca do mladine. Kaj bi bil lahko vse ustvaril iz te po sebi neznatne tvarine! En velik nauk odseva iz vseh pisem za odgojitelje: hvaležnosti naj nikar ne pričakujejo. — Tudi s temi »vzori...« je hotel »Dom in Svet« kot pravi prijatelj mladino blažiti, nikogar pa ne dražiti.

Blazil je brez dvoma mlada in dovzetna srca tudi s pesmimi. Koliko krasnih mislij se je v njih izrazilo! Idila »Županova Minka« vemo, da se je kaj rada čitala.

Pravi prijatelj pove tudi resnico, kadar treba. In to je povedal »Dom in Svet« v zadnji številki str. 766, da so pri nas mnogi možje še premalo prepričani o potrebi dobrega leposlovja — in pa, da leži še marsikak talent zakopan, ki bi lahko delal!

Pravi prijatelj je malo na svetu; zato vzemimo pod streho tiste, ki so pravi in po cení. Tak je »Dom in Svet«.

Leo XIII. je že mnogokrat priporočal katolicanom, naj z vso energijo podpirajo katoliško časopisje, podpirajo gmotno in duševno!

Dnevni vprašanji sicer ne rešuje »Dom in Svet«, a to je gotovo, da odvrča strupeno berilo, kar more, ter brani pravo pravno.

Zato mu voščimo vesele praznike, srečno novo leto, plodovito bodoče desetletje, zvestih naročnikov in dobrih, lepih spisov.

In ko se te dni v ljubezni spominjamo sv. očeta Leona XIII., spomnimo se, da ena izmej srčnih želja njegovih je: Katoliški tisek. Umejmo sv. očeta o pravem času!

Proračun mestnega zaklada za leto 1898,

odobren v seji mestnega zbora ljubljanskega dne 21. decembra 1897.

A. Redna potrebščina.

I. Uprava v obče.

1. Funkcijska pristojbina županova s stanarino	3000 glđ.
2. Plače uradnikom:	
a) konceptno osobje	9570 gl.
b) stavbinski urad	7920 "
c) mestni komisarijat	3840 "
d) mestno knjigovod.	5620 "
e) mestna blagajna	5580 "
f) pisarnično osobje	7397 "
3. Redarstvo	30742 "
4. Plače slugam	5230 "
5. Deputati in druge potrebščine	4892 "
6. Nagrade in podpore	1900 "
7. Mirovine in miloščine	9565 "
8. Pisarnične in druge potrebščine	8095 "
9. Potni stroški	1200 "
10. Nočne patrulje in talije za prijetja	500 "
11. Oskrbovanje vjetnikov in potrebščine pe ječah	560 "
12. Razni upravni stroški	700 "
13. Disposični fond	1500 "
Svota I. poglavja	107811 glđ.

skimi tisočaki? Ob zupanovi bolezni je njegov namestnik res izplačal 20 000 gld., a le, ker je tako sklenil občinski odbor. Glasovali so za to svoto tudi naši možje, ker je bilo rečeno, da delavci še niso plačani. Ubozih delavcev so se usmili klerikalci in tudi glasovali za 20 000 mesto 17.000 gl., ako bi bili vedeli, da se gre za povračilo vadijuma, niti eden naših bi ne bil glasoval za 20 000 gld. — Za »lačno vodo« je bilo že lansko leto v proračunu 12 000 gld., zakaj se ni napeljala? Zato, ker denarja ni bilo in se je moralo še za hišo 5000 gld. izposoditi. Lani in letos se je glasovalo enoglasno za napeljavo »lačne vode«. »Slovenec« je le omenil, da bode več stala, kar je g. župan sam priznal, pa si ni upal vse svote postaviti v proračun, ker ni bilo več pokritja in se je tako že za hišo zopet 10 000 gld. sklenilo na posodo vzeti. Samo za hišo je torej do danes že 15.000 gld. dolga, h katerim prištevamo še 750 gl. obresti, na katere je pa moral gosp. župan v svojem proračunu pozabiti, sicer bi bil — primanjkljaj!

Nasi Janezi.
(Junaštvo.) Neki nemški pregovor pravi: „Der Dumme hat Glück“, naj se človek nehoti zmisli, kadar čita o slavljih, katere zadnji čas nemški nacionalci prirejajo Wolfu. Na dopisnice ga slikajo, podoknice mu prirejajo, v triumfu ga po cestah spremljajo in svoj „Wolf-marsch“ ima tudi že. Vendar pa so tudi vsi pametni Nemci prepričani, da Wolf za Nemce nima do sedaj še nobenih drugih zaslug, kakor te, da je v zbornici s pulti zbiral in na piščalko piskal. On bi bil seveda tudi pripravljen, kakega Slovana ali pa krščanskega socialista preteptati, toda z ozirom na to, da je slabega telesca in vrhu tega tudi šepav, se mu to ni posrečilo ampak se mu je tako slabo godilo, da mu je njegova žena hotela pomagati samo da jo v zbornico niso pustili. Vendar so pa to v obeh nemških nacionalcev velikanske zasluge za nemštvo in v Litomericah priredili so mu slavnostni sprevod in v Ustju podarili so mu srebrn lovorov venec. Ko se je ta ženjalni Wolf zahvaljeval, ni znal to drugače, kakor da je zabavljaj na Čehe, katere je imenoval „Kulivolk“, in na njih jezik „Kulisprache“. Strašno duhovito! Tudi dr. Luegra ni pardoniral. Obljubil je zopet, da bode Luegra in njegovo črno bando iztrebil, in kadar mu ni prišlo družega v butico, kričal je v jednomer „Pfiu Lueger“. Res strašno hudo bo za vse, nad katere pride tak junak!

(Baratieri) bivši italijanski general živi v Tridentu, kjer ne razmišlja o svojih „junaških“ činih v Afriki, temveč uganja irredentovsko politiko. — Milanski „Secolo“ poroča, da ga bode politična oblast iztirala preko meje.

(Skrivna državna družba.) Pariško državno pravdnštvo peča se zadnji čas z neko naravnost nečuvno sleparijo. Pred kratkim zaprli so tička, kateri je igral pred raznimi lahkovernimi ulogo patrona vlade in ministra. Pred kakimi štirimi leti namreč prišel je neki mož, ki je povsodi jako skrivnostno nastopal in ki je veljal povsodi za jako bogatega, v neko vas blizu mesta Saint-Denis; stanoval je v krasni vili, imel krasne konje, vozil se v najlepših kočijah, hodil po najimenitnejših kopalščih, poleg tega bil je pa tudi jako radodaren nasproti svojim sosedom in na ta način pridobil si je njih zaupnost in naklonjenost. Ta imenitni mož ni bil nihče drugi, kakor nekdanji davkar Querin, ki je imel 1600 frankov penzije. Seveda mu ni bilo mogoče od te svote tako imenitno živeti. Med svojimi novimi prijatelji v občini izdajal se je za vladnega agenta in ljudje so ga imeli za ravnatelja neke »skrivne državne družbe«, ki je imela nalogo ministrom denar preskrbovati, s katerim državni primanjkljaj poravnava. No Querinu se je posrečilo mnogo kalinov na te limanice ujeti, zlasti še, ker je trdil, da ta skrivna zveza obstoji že iz časov prve republike in l. 1895 praznoval je Querin celo stoletnico te zveze. Kdor je tej zvezi pristopil, moral je priseči, da ne bode nikomur ničesar povedal o tem. Kadar je kak kalin tej družbi pristopil, lotili so se ga Querin, njegova žena in hčerka in ga skubili, kar se je dalo. Pripovedovali so mu, da je ta skrivna družba nekdanj oborožila Loirsko armado in še druge take zasluge. Nekoč pravil je Querin, da rabi vlada par milijončkov in tako nekemu lahkovernemu takoj 40.000 frankov zvalil. Zato je dobil od Querina potrdilo, na katerem je bilo vse polno vladnih pečatov in grof de Brusval podpisan. Tudi je vlada obljubila visoke obresti po 16

in 20 odstotkov plačevati. Včasih se je seveda tudi dogodilo, da obresti niso bile v pravem času plačane in Querin je pripovedoval, da je vlada ravno sedaj v denarnih zadregah. Meseca januarja je umrla žena Querinova in Querin rekel je svojim kalinom, da je ona vse skrivnosti odnesla v grob, ker je ravno ona vso stvar v rokah imela in ni jim hotel obresti izplačevati. Tem kalinom pa se je naposled vender le zasvetilo v glavi in naznanili so vso stvar policiji. Kakor se trdi, zvalil je Querin raznim ljudem nad 600.000 frankov, med tem 100.000 frankov svojemu nekdanjemu tovarišu in 30.000 frankov svoji netjakinji, ki je bila kuharica. Ko so ga zaprli, trdil je, da je vso stvar njegova žena vodila, da »skrivna zveza« ni bila nobena bajka, da je bil res v zvezi z imenitnimi vladnimi možmi itd. Vender pa njegovi sodniki menda ne bodo tako lahkoverni, kakor so bili njegovi kalini.

(Vpliv časopisja na množenje hudodelstev.) O tem predmetu je na shodu antropologov v Genfu govoril dr. Aubry. Dejal je precej na debelo: Ako je jetnišnica visoka šola hudodelstva, je gotovo časopisje vsaj pripravljajna šola zanj. Pritoževal se je govornik nad časniki, ki, vzlasti židovsko-liberalni, tako podrobno poročajo o vsakem hudodelniku, o vseh sredstvih in potih, kako ga vlové, vsaka nepredvidnost hudodelnikova, da so ga prijeli, se natanko opiše. Sploh se vsa zadeva tako natančno opisuje po časopisju, da se vsakdo, ki ima smisel zato, o tehniki hudodelstev prav lahko natančno pouči iz časopisov. Zopet je židovsko-liberalno časopisje od nepristranskih učejakov o strobojeno. Toda te vrste okuževalci človeške družbe se nič ne menijo za take obsodbe; kar šegače ušesa in sprijeno domišljijo čitateljev, po tem hrepene, to podajajo, ker vedo, da si tem potom pridobé največ čitateljev. — Slovensko časopisje v tem oziru ne zasluži take graje, ker se v svojih predalih izpred sodišča večinoma omejuje na to, da v splošnih potezah poroča o hudodelstvih, hudodelnikih in o njih sodnih obravnavah. Vender pa moramo reči, da je tudi naše liberalno časopisje, vzlasti „Narod“, „Rodoljub“, „Delavec“ in „Soča“ — uvedlo neki nizek ton v naše žurnalistično življenje. Res vse meje dostojnosti presega pisava „Narodova“ zadnji čas. Način Tavčar-Govekarjevega pisanja postane res usoden za naš narod. Ako se bo gojilo samo osebno psovaje, blatenje in grdenje, tedaj nam narod posurovi in ona plemenitost, ona oprezna previdnost v besedah, ki je dosedaj dičila naš narod, bo izginila iz njegove srede. Kako zabraniti ta tok? — Mnogo se v tem oziru greši, ker se piše brez podpisa. Zato je pri mnogih narodih v navadi, da je tudi v političnih časnikih vsakdo s svojim podpisom odgovoren za svoje spise. Mi bi bili takoj pripravljeni v tem oziru delovati na to, da naj bode vse naše časopisje in vzlasti naša polemika javna, to je s podpisom. Vsaj nekoliko se gotovo iztrebi oni surovi ton, ki se sedaj šopiri vsled anonimnosti.

(Pisateljski dohodki.) V nas Slovencih gotovo ni obogatel še noben pisatelj, kakor se to dogaja pri večjih narodih. Tako je minuli teden v Parizu umrli znani pisatelj Alfonz Daudet l. 1857 prišel v Pariz z dvema frankoma, a l. 1872 so njegovi letni pisateljski dohodki znašali 5000 frankov, od leta 1878 pa do 100.000. Zadnja leta so se njegovi dohodki skrčili, ker je vsled bolehnosti zanemarjal pisateljstvo.

(Opozarjamo na priporočilo) „Slovenskega Gospodarja“ med inserati. Vrli list tudi mi priporočamo.

(Sejmi po Slovenskem od 27. do 31. decemb.) Na Kranjskem: 27. v Idriji, v Radečah in na Vrhniki; 28. v Dobu in Mirni Peči; 31. v Kočevju in Zagorju za Savo. — Na Koroškem: 27. v Lavamintu.

Društva.

(Slovenska krščansko-socialna zveza v Ljubljani) vabi k zabavnemu večeru, katerega priredi na korist društveni zastavi na sv. Štefana večer dne 26. decembra t. l. v dvorani »Katoliškega Doma« na Turjaškem trgu št. 1. — Vspored: Prolog, godba, petje slav. slov. katoliškega pevskega društva »Zvon«, komični prizor, predstavlja g. Urbančič-Podgrajski, govori in prosta zabava. Začetek točno ob 6. uri zvečer. — Ustopnina: za člane »Zveze« prosta, za neude 10 kr. za osebo. Z ozirom na namen zabavnega večera se preplačila hvaležno vsprejemajo. Somišljeniki in somišljenice, ker se prva »Zvezina« za-

bava vrši na korist naši skupni zastavi, agitujte, da bode udeležba mnogoštevilna!

Odbor.

(Vabilo na XLII. občni zbor) narodne čitalnice ljubljanske v sredo dne 29. decembra t. l. ob 8. uri zvečer v mali dvorani »Narodnega doma«. Dnevni red: 1. Nagovor predsednikov. 2. Poročilo blagajnikovo. 3. Volitev odbora. 4. Volitev preglednikov računov. 5. Posamezni predlogi. K mnogobrojni udeležbi vabi č. p. n. društvenike odbor.

(Pevsko društvo »Slavec«) Ker ni bilo mogoče društvu dobiti za običajno Silvestrovo veselico primernih prostorov, priredi »Slavec« dne 1. jan. p. l. veliko »novoletno veselico« v Narodnem domu, prirejeno v slogu dunajskih Ronacherjevih večerov. Poleg vojaške godbe in petja, sodelujeta iz prijaznosti gg. režiser Inemann in Perdan v povsem novih komičnih prizorih in dvospievih s kupleti. Kot povsem nekaj novega in zanimivega pri tem večeru pa bodo »Akrobatske vaje« katere bode iz prijaznosti izvajal g. M. Benčan, ter tri in deset let stara brata Zabukovšek iz Celja, o katerih nastopih je »Domovina« kaj laskavo pisala. Pevski zbor pa se poleg drugih skladb vadi za veliko pl. Zajčevu simfonično glasbeno sliko »More« za moški zbor z orkestrom, ter za šaljivi čveterospev »Vinska poskušnja«.

(Bralno društvo v Zireh) priredi dne 26. t. m. v prostorih gosp. Valentina Oblaka v Zireh h. št. 53 veselico s sledečim vspevom: 1. Koncertni duet za dvoje gosli. 2. Igra: »Krojač Fips«. Menneto duet za dvoje gosli. 4. »Vaški godec«. Komičen soloprizor s petjem in godbo. 5. Narodne pesmi za dvoje gosli. 6. Prosta zabava (šaljiva loterija). Začetek ob 7. uri zvečer. Ustopnina: Sedež za ude 20 kr., za neude 25 kr. — K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

(Centralna posojilnica slovenska) v Krškem naznanja, da bode novi rentni davek sama plačevala in vabi pri tej priliki p. n. slovensko občinstvo, da bi svoje prihranjene novce vlagati blagovolilo v njeno blagajnico »Centralno posojilnico slovensko«. »Centralna posojilnica slovenska« je registrirana zadruga z neomejeno zavezo. Z njo je v zvezi dvajset slovenskih posojilnic, ki so prevzele za njo neomejeno jamstvo. Obrestuje po 4½ odst., in sicer od 1. do 15. vsakega meseca dalje. Obresti se že vsakega pol leta h kapitalu pripisujejo. Dvigajo se svote do 500 gld. lahko vsak čas brez odpovedi. Vlada se lahko po položnicah c. kr. poštno hranilnice. Te položnice hranilne knjižice in vračila se pošiljajo brezplačno. Začasna potrdila so prejemanice c. kr. poštno hranilnice.

(Občni zbor »Celjskega pevskega društva«) vršil se je v soboto dne 18. t. m. ob številni udeležbi v prostorih Narodne čitalnice v Celju. Predsednikom je bil z vsilkom voljen g. dr. J. Karlovšek, podpredsednikom g. Ivan Rebek, tajnikom g. Hinko Sax, blagajnikom g. Alojzij Trček, odbornikoma pa g. Fran Kranjc in g. Miroslav Zor. Na tem zboru sklenilo se je, delati na to, da se ustanovi poleg moškega tudi mešan zbor. V dosego društvene zastave ukrenilo se je vse potrebno, da se ta lepa misel tudi kmalo uresniči.

(Občni zbor katoliške delavske družbe v Idriji) v nedeljo 19. t. m. je pokazal zopet, kako lepo se razcvita društvo. Navzočih je bilo veliko število mož. Poročila posameznih odbornikov lahko povsem zadovoljujejo društvenike. Število udov je v preteklem letu poskočilo na 399, knjižnica se je znatno pomnožila. Zlasti so se nas spomnili v preteklem letu gg. dr. Lampe, prof. Zupančič, prof. Kržič v Ljubljani, dekan Arko in mnogi udje v Idriji. Denarno stanje kaže zopet nekaj prebitka in tudi inventar se je znatno pomnožil. Pri lanskem občnem zboru predlagane spremembe pravil je potrdila vlada in prevz. gospod knezoškof. Pri raznih predlogih je bil živahen razgovor. Na predlog društvenika Ivana Jurmana pošlje bivšemu ministru poljedelskemu grafu Ledeburu družba pismeno zahvalo, za veliko dobroto, katero je izkazal Idriječanom s tem, da je odredil brezplačno žito in drva. Društvenik A. Novak je predlagal, naj napravi družba slovesno zahvalno sv. mašo za vse tiste, ki so se kakorkoli trudili pri tem. Rudar Lovro Brumen opominja društvenike, naj se ne sramujejo tudi javno pokazati se, da so katoliški delavci. Ker našo škofijo žal zapusté Prevzišeni, ki so se od početka ves čas tako gorko zanimali za našo družbo, imenoval jih je občni zbor soglasno svojim častnim članom na predlog podpredsednika F. Svetličiča. Družba s tem pokaže, da hoče ostati in vstrajati na poti, katero so nakazali Prevzišeni. V zahvalo, da se je g. prefekt Leopold Picigas toliko trudil za družbo, dokler je bil v Idriji, in moral marsikatero grenko zato povžiti, ravno tako pa tudi sedaj ni pozabil naše družbe, imenoval je občni zbor na predlog isteza podpredsednika tudi soglasno njega častnim udom. Društvenik Lovro Brumen predlaga, naj bi družba večkrat povabila dr. Kreka. S tem bi se poživili mi, pa tudi pridobili še mnogo drugih. Socialnim demokratom hodijo neprestano tuji na pomoč. Ganimo se vendar še mi, saj nas ni tako malo! Predlog je bil z veseljem vsprejet. Društvenik A. Šaber želi, da bi družba napravljala v poletnem času več izletov s primernimi vsprejeti v okoliške kraje. Ker bi s tem vneli tudi ljudstvo naše oko-

II. Uprava mestne imovine.

1. Poslopja in zemljišča:	
a) Davki	1585 gld.
b) vzdrževanje mest- poslopj	8116 "
	9701 "
2. Vrednostni papirji	1887 "
3. Mestne davščine:	
a) tržni troški	95 gld.
b) naprava pasjih mark	26 "
c) sejmišče	300 "
d) razni stroški	50 "
	471 "
4. Podturnska graščina	5373 "
Svota II. poglavja	17432 gld.

III. Ceste, ulice, trgi in sprehajališča.

1. Poprave in vzdrževanje:	
a) mestne ulice, ceste in trgi	17800 gld.
b) iška, šmartinska in črnovaška cesta	2610 "
c) mostovi in ograje	2827 "
d) vodnjaki, kanali vodovodi	2600 "
e) drevoredi in dre- vesnice	215 "
f) razni stroški	200 "
	26252 gld.
2. Čiščenje mesta	13300 "
3. Razsvetljava mesta	18000 "
Svota III. poglavja	57552 "

IV. Zdravstvene in blagotvorne zadeve:

1. Zdravstveni stroški:	
a) plače	6485 gld.
b) razne potrebščine	2863 "
	9348 gld.
2. Blagotvorni stroški:	
a) ustanove	1000 gld.
b) doneski in sicer:	
1. Elizabetini otroški bolnišnici	500 gl.
2. Nedostatek ubožn. zaklada	8900 gl.
3. Lj. kuhinji	50 gl.
4. Vseučiliškemu zavodu v Beču	25 gld.
5. Za zdravljenje škro- fuloznih otrok v Gra- dežu	300 gl.
6. Članarina maribor- skemu društvu za odp. k.	5 gl.
7. Prinos za kemično poskušev.	200 gl.
	9980 gld.
	10980 gld.
Svota IV. poglavja	20328 gld.

(Dalje sledi.)

Tedenski koledar.

Nedelja, 26. decembra: Nedelja pred no-
vim letom. Stefan m., evang.; Simeon in Ana
oznanujeta Gospoda. Luk. 2. — Ponedeljek,
27. decembra: Janez evangelist; Fabiola vd. —
Torek, 28. decembra: Nedolžni otroci. Kastor m.
— Sreda, 29. dec.: Tomaž Kantvar. David kr.
— Četrtek, 30. decembra: Nicefor m. —
Petek, 31. decembra: Silvester p., Pavlina m.
— Sobota, 1. januarja: Novo leto. Obrezo-
vanje Gospodovo. — Lunin spremin: Prvi
krajec 30. dec. ob 8 uri 53 min. zvečer. — Solnce
izide 30. dec. ob 7. uri 48 min. in zaide ob 4. uri
19 minut.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 24. decembra.

(Čestit Božič!) Sredi trde zime, ko nam kruto
nadvladujeta tema in mraz, obhajamo praznik luči
in gorkote, praznik resnice in ljubezni, veseli Božič,
kedo bi se ga ne veselil! — Tudi krščansko časopisje
je dolžno, proslavljati ta velepomembni dogo-
dek, ki stoji, kakor vse odločujoč mejnik v zgod-

vine vesoljnega človeštva. — Povdarjati nam je ob
vsaki priliki, da se ravnaj tudi javno življenje po
načelih krščanske vere, ker uprav sedanje razmere
javnega življenja vedno bolj zamotane, vedno bolj
usodne, nam kažejo, kam pride človeška družba, ako
si gradi svoje zakone na protikršćanskih načelih.
V večno mladem krščanstvu, pristnej podobi betle-
hemskega Deteta, je jedino najti srečo za človeško
družbo sploh, torej tudi za našo državo in našo
ožjo slovensko domovino. — Mir oznanjajo božični
prazniki, potreba domačega miru se povdarja zadnje
dni tudi pri nas. Mir oznanjamo tudi mi ter si ga
iskreno želimo mej Slovenci, mir, v katerem vladaj
mej nami Kristus, knez miru! — Vsem naročnikom,
sotrudnikom in vsem dragim Slovincem svojim po-
litičnim somišljenikom, kakor tudi svojim domačim
nasprotnikom: Čestit Vam Božič!

(Odbor kat. političnega društva) za Kranjsko
je imel včeraj zvečer svojo sejo. V nji se je posve-
toval, kako naj se vresničijo resolucije, ki so se
sklenile pri zadnjem nedeljskem shodu katol. polit.
društva. Jednoglasi se je zopet povdarjalo, da je
naša dolžnost poskusiti vse, kar se
more zgoditi brez škode našim načelom, da se Slovenci na Kranjskem
združijo v skupen odpor proti vse
ostrupljajočemu nemškemu libera-
lizmu v naši deželi, čegar zastop-
niki so se v državnem zboru v prvih
vrstah borili proti našim pravič-
nim zahtevam. Odbor je prepričan, da naj
državni poslanci, ki so že na temelju tudi katol.
pol. društvu svetih načel združeni na Dunaju, sku-
šajo tudi iz deželnozbornske sloven-
ske sedaj razdružene delegacije se
staviti skupno četo v korist dušnemu
ingmotnemu blagru našega naroda in
v uspešen odpor proti krivičnim za-
htevam naših narodnih nasprotni-
kov. Samo katoliske Nemce smatra odbor kot za-
stopnike nemškega naroda, nemške liberalce pa
smatra kot cerkvi, državi in pravičnemu razvoju
slovanskih narodov nespravljive sovražnike. V veseli
nadeji, da se posreči plemeniti namen, ki si ga je
postavila kat. narodna stranka v sedanjem važnem
trenutku, pričakuje od vseh, katerih se
tiče, moške treznosti, v skrbi za
skupni blagor vtrjene pomirljivosti
in nasprotitistim, ki bi zavirali to
delo, krepke odločnosti.

(Prevzvišeni gosp. knezonadškof dr. Missia) so
se vrnili danes z Dunaja v Ljubljano.

(Glasovi o slovenski spravi.) Praška „Politik“
poroča o dr. Šustersičevem govoru, poudarja
kako velikega pomena so njegove besede v sedanji
situaciji, ko se bje odločilni boj med Slovani in
nemško hegemonijo, in da je treba v tem važnem
trenutku vsako zasebno politiko opustiti, in zato je
dr. Šustersič ponudil spravo liberalnim Slovincem.
Vredništvo „Politik“ še dostavlja: „Srčna želja vseh
domoljubov je gotovo, da odstrani naš slovenski
bratski narod v tako kritičnem času vse notranje
strankarske boje!“ — Ravno v tem smislu piše tudi
glasilo rusinske državnozbornske delegacije „Buslan“.

(Novo gimnazijsko poslopje.) C. kr. naučno mi-
nisterstvo potrdilo je natančni načrt za poslopje
nove višje gimnazije v Ljubljani, za katero bodo
skupni stroški znašali 202.000 goldinarjev, od te
svote znašajo stroški za notranjo opravo 20.000
goldinarjev. Z zidanjem poslopja, ki bode stalo
poleg »Narodnega doma«, pričeli bodo prihodnjo
pomlad, dovršeno pa bode l. 1899. Poslopje bode
imelo mezanin in dvoje nadstropij in bode imelo
na pročelni strani 15 oken.

(Imenovanje) Gosp. finančna koncipista Franc
Gerstenmajer in Karol Bihlmaier sta ime-
novana provizoričnima davč. nadzornikoma in davkar
gosp. Viktor Grabner davčnim nadzornikom za
Kranjsko.

(Državni poslanec A. Barwinsky.) načelnik slo-
vanske-krščansko narodne zveze je poslal odboru ka-
toliškega političnega društva za Kranjsko v roke
predsednika g. Fr. Povše ta to-le lepno pismo: Slavni
odbor! Udano prosim, da vsprejmete v imenu mo-
jih rusinskih tovarišev-poslancev prisrčno zahvalo za
iskreni pozdrav našega skupnega postopanja z dru-
gimi slovanskimi in katoliško-nemškimi poslanci v
boju za ravnopravnost avstrijskih narodov, ki je iz-
ražena v desničini izjavi. Zupanje, ki so mi je da-
jali bratski nam Slovenci in Hrvatje v zastopstvu
svojih zadev, kakor tudi častna izjava slavnega od-

bora slovenskega katoliškega političnega društva v
Ljubljani mi daje novo voljo in moč, žrtvovati svoje
slabe moči za dobro stvar, za katero se potezajo
Slovenci, Hrvatje in Rusini skupno z drugimi des-
ničnimi strankami. Z vzajemnostjo, ki smo si jo
skupno obljubili, si vresničimo svoje pravične težnje
in položimo trdne temelje za sloboden kulturni raz-
voj naših narodov. Prosim, da vsprejmete na la-
skavo znanje to mojo izjavo, kakor tudi prisrčno za-
hvalo. — V Lerovem, dne 18. grudnia 1897. — Z
izrazom globokega spoštovanja A. Barwinsky,
dež. in drž. poslanec.

(Občinski odbor) občine Medvode-Sora je v seji
dne 22. t. m. soglasno izvolil č. gosp. Frana Po-
renta, župnika v Sori, častnim občanom v pri-
znauje in zahvalo za trud in neumorno delovanje v
blagor občine in v zlasti župnije sorške v dolgi dobi
17 let.

(Državno telefonsko omrežje v Mariboru) pri-
klopilo se je interurbannej telefonskej progji Dunaj-
Trst ter se začne promet 27. decembra 1897. Pri-
stojbina za govorjenje mej Mariborom in Ljubljano
znaša 80 kr. Od omenjenega dne naprej more se iz
javne govorilnice (glavni poštni urad), kakor tudi iz
vseh naročniških postaj državnega telefonskega
omrežja v Ljubljani govoriti z javno govorilnico in
z naročniki v Mariboru proti pristojbini 80 kr.

(Ponesrečil se je) včeraj v Mednem pri Med-
vodah major tukajšnjih deželnih brambovcev, Ivan
Lavrič. Po dovršenih vajah je zasedel svojega
konja, ki ga je pa kmalu vrgel raz sedla tako ne-
srečno, da je gospod major dobil zelo nevarno rano
na desni strani glave. Ranjenca je začasno vzel pod
streho posestnik v Mednem p. d. Dulhar, kamor je
pozneje prišel vojaški zdravnik.

(Zdravje v Ljubljani) od 12. do 18. decembra:
Število novorojencev 7, mrtvorojencev 2, umrlih 17.
Med njimi za grižo 1, za jetiko 2, za vnetjem so-
pilnih organov 2, za različnimi boleznimi 12; med
njimi so 4 tujei in 5 iz zavodov. Za infekcijsnimi
boleznimi so oboleli, in sicer: za škardiatco 1, za
grižo 1, za vraticeo 3.

(Iz Idrije) 22. decembra. »Da, napredek je
nastopil v občini, toda ne vsled delovanja kleri-
kalcev, ki bi bili radi vsak napredek udusili, tem-
več vsled pravičnosti napredne stranke, katera ne
gleda ne na levo ne na desno, ampak stori samo
to, kar vidi, da je koristno mestu in njega prebi-
valcem.« Kako lepo doneč program naših liberal-
cev idrijskih, kaj ne? Objavljen je v »Slov. Nar.«
dne 18. t. m. kot odgovor na zadnji, popolnoma
mirni dopis iz Idrije. Čudno, da se čutite tako
hitro prizadete! Brez kritike smo omenili nekatere
višje svote, pa takoj obračate: aha, to jim ni po-
všeči; to lahko porabimo, da zopet nekoliko pod-
kurimo »knape« proti klerikalcem. Poskušate, a
uverjeni bodite, da se je poskus ponesrečil. Čemu
vlačite osebe na dan? Saj je pač vse jedno, ali
piše pobožen ali brezbožen dopisnik, ali govori
»naš Janez« ali pa vaš Dragotin. Mi pa raje pre-
idemo kar k stvari. »Gorko je pobijal (»naš Ja-
nez«) napravo nove ledenice, kajti ko bi se ista
napravila v večjem obsegu, točil bi lahko vsak
krčmar pivo, ker bi dobival lahko led, to bi pač
utegnilo atu precej škodovati. — Neslanost! Ze
pri prejšnjih sejah se je določila za ledenico svota
2000 gld., kar popolnoma zadostuje za tukajšnje
mesarske potrebe. To so mesarji sami priznali.
Tudi so se mesarji odločno uprli, da bi s krčmarji
imeli skupno ledenico. Krčmarjev se je Dragotin
tudi sele ob zadnji seji spomnil. Našel je namreč
med tem za ledenico jako primeren prostor. Po
njegovem mnenju naj bi se kupila hiša njegove
mame za mastnih 5000 gld. — kar »bi utegnilo
atu precej škodovati«, utegnilo bi mami precej
koristiti. Predno tedaj govorite o samopridnosti
»našega Janeza«, pometite pred lastnim pragom!
»Nezaslišano!« kličete na našo opomnjo o zidanju
občinske hiše. Ponavljamo i mi: Nezaslišano, da
se podjetniku izplača 3000 gld. več, kakor je dela
izvršenega! Nezaslišano zlasti, ako se je izplačalo
teh 3000 gld. zato, ker so podjetnika prisilili za
vrat — kdo? Dotičniki neklerikalci, ki so podjet-
niku vadijum založili, sedaj pa kar na mah odpo-
vedali. To je zopet lepo znamenje nesamopridnosti
naprednjakov! — Strahovito neumna je opazka:
»Ali ni denar izplačal ravno vaše stranke pristaš?«
Kaj se smejo župani kar meni nič, tebi nič z ob-
činskimi tisočaki igrati? V klerikalni dobi je smel
župan samooblastno izdati svoto do 25 gld., kaj
novodobni župan prosto razpolaga z vsemi občin-

lice za prava načela, dobil je odbor nalog, da prireja poučno zabavno izlete. Kakor letos priredi družba tudi prihodnje leto romanje na Brezje. Na občnem zboru se je tudi sklenilo, da napravi družba svojim društvenikom podporno društvo. To bi bilo velikega pomena. Upamo, da bodo možje, ki so bili odbrani za sestavo pravil, kmalu rešili svojo nalogo. Bog daj, da bi bilo še prihodnje leto tako srečno, kakor letošnje! Družba je na znotraj utrjena, da bo tudi od zunaj priznavana in spoštovana, delati je odslej!

(Društvo »Gospodinjska šola v Ljubljani«) K društvu »Gospodinjska šola« pristopilo je v prvih dveh mesecih njegovega poslovanja blizu 200 letnih in 20 ustanovnih članov. (Letnina znaša najmanj jedno krono, ustanovnina pa 30 gld. na enkrat ali pa tudi v obrokih.) Imena ustanovnikov se bodo svoječasno objavila v časnikih. Za danes omenjamo, da je njega prevzvišenost knez nadškof Jakob Missia s prinosom 50 gld. postal ustanovni član našega društva. Naj najde obilo posnemalcev! Nadalje je sl. občinski svet ljubljanski stavil v proračun za l. 1898. podporo naši šoli v znesku 500 gld., za kar mu bodi tem potom izrečena topla javna zahvala. Društvo si je izbralo svojo učiteljico-voditeljico v osebi g. Julije Moosove, umirovljene voditeljice mestne dekliške osemrazrednice v Ljubljani, katera je obljubila za nekaj časa posvetiti svojo izredno pedagoško in gospodinjsko zmožnost bodoči društveni šoli in odide v kratkem za nekaj tednov na Dunaj, da si popolni svojo naobrazbo na gospodinjski šoli dr. Migerke. Meseca marca ali aprila prihodnjega leta otvori se prvi dvomesečni učni tečaj. Kakor je iz rečenega razvidno, deluje te najmlajše društvo marljivo in damski društveni odbor se žrtvuje z navdušenjem in vstrajno, da doseže čim preje stavljeni si smoter: otvoritev prve gospodinjske šole na Slovenskem. Želeti je, da najde to društvo povsodi, osobita pri gospoh in gospodičnih blagonaklonjenost in odprte roke, saj smoter društva je preblag in človekoljuben, razširjati razumno in varčno gospodinjstvo v vse ženske slojeve.

Odbor društva »Gospodinjske šole v Ljubljani.

(Osebnostna vest.) Državni poslanec advokat dr. Iv. Susteršič se je povrnil z Dunaja ter od sedaj ostane stalno v Ljubljani.

Darovi.

Za dijaško mizo: P. P. 1 gld. — Gospod J. Brenc, župnik pri Sv. Gregorju, 2 gld. — Neimenovan 2 gld. — G. Marija Jelovečan iz Stare Loke 3 gld. — G. vpok. župnik Alojzij Kummer 1 gld. — Bog plačaj!

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj, 24. dec. Cesar je dopoldne odpotoval v Wallsee, kjer ostane čez božične praznike pri nadvojvodi Franc Salvatorju.

Dunaj, 24. decembra. Cesar je podelil glavnemu topničarskemu nadzorniku fml. Kropatschek-u komanderni križ Leopoldovega reda.

Dunaj, 24. decembra. „Wiener Zeitg.“ objavlja cesarsko naredbo z dne 23. dec. glede dovolitve državnih podpor in drugih kreditov onim krajem, v katerih so v letošnjem letu povzročile elementarne sile večje škode. Naredba se vjema z vladno predlogo, katero je odobrila poslanska zbornica v prvem in drugem branju.

Dunaj, 24. decembra. Poveljnik tretjega voja v Gradeu, fml. Succovaty je imenovan višjim poveljnikom pešpolka št. 87.

Budimpešta, 24. decembra. V včerajšnji seji sta govorila opozicijonca Thaly in

Syöry, ki sta ostro prijemala ministerskega predsednika radi njegovega zadnjega govora in izjavila, da bo Ogerska le tedaj srečna, ako se postavi na stališče neodvisne stranke. Predsednik je moral na zahtevo opozicije in vsled nemirov večkrat prekiniti sejo, po govoru poslanca Syöryja pa jo je zaključil in naznanil, da se vrši prihodnja seja 27. t. m. ob 4. uri popoldne.

Rim, 24. dec. V včerajšnjem svojem božičnem nagovoru je naglašal sv. Oče, da tiči glavni vzrok vseh težav sedanje generacije v tem, ker se svet premalo ozira na zakone in vzgled božjega Izveličarja. Cerkev ne izvršuje samo verskih, marveč tudi občekristna dela, ko pozivlja vse narode k verski jedinstvi. Papež se je pritoževal nad zmešnjavami, ki jih povzročuje razpor mej državo in sv. Stolom. Velika večina italijanskega naroda želi, da bi se polegel ta razpor, in uvideva, da jej sama politična jedinstvo ne bode pripomogla do njenega blagra. Kedaj je bilo še sramotno za kako državo, ako je popravila, kar je zagrešila?

Madrid, 24. decembra. General Manoz je imenovan guvernerjem na Filipinih.

Foulard-svila 60 kr.

do gld. 3-35 meter, — japonska, kitajska itd. v najnovejših vzorcih in barvah, tudi črna, bela in barvena **Henneberg-svila** od 35 kr. do gld. 14-65 meter — gladka, progasta, križasta, vzorčasta, damasti itd. (ok. 240 razn. kakovostij in 2000 razn. barv, vzorcev itd.) **Poštnine in carine prosto na dom.** — Vzorci obratno. — Dvojnati pisemni porto v Švico.

Tovarne za svilo G. Henneberg
32 c. in kr. dvorni zalagatelj, **Curth.** 17-17 2

V sedanjem času za jemanje najbolj pripravno pristno, čisto in sveže 53 9

— dorševo med. ribje olje —

je ugodnega okusa in lahko prebavljivo. — Cena steklenici 50 kr., dvojna steklenica 1 gld. Priporoča

lekarna L. Leustek v Ljubljani,
Resljeva cesta števil. 1, poleg mesarskega mosta.
Telefona števil. 68 je slav. občinstvu v poljubno porabo.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24. urah v mm.
23	9. zvečer	746,5	-5,0	sl. jug	skoro jasno	
24	7. zjutraj	746,2	-6,3	sl. jzah.	skoro oblč.	0,0
	2. popol.	745,5	-0,7	sl. szah.	jasno	

Srednja včerajšnja temperatura -4,7°, za 2-3° pod normalom. Sinoči ob 6^{1/4} uri slab potres z močnim bobnenjem.

Izvirek: **Giesshühl Sauerbrunn,** želez. postaja, zdravilno kopalnišče pri Karlovih varih. Prospekti zastoj in franko.

Raba tega v zamašek vžganega znamenja in ru-deče vrelske etikete se priporoča kot varstvo proti pogostim ponaredbam

Mattonija Giesshühler kislá voda.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specializiranih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

Vse stroje za poljedelstvo!

Vnoviž znižane cene!

Trijeri (čistilni stroji za žito) v natančni izvršitvi. **Sušilnice** za sadje in zelenjavo. — **Škropilnice** proti peronosperi, zboljšani sestav Vermolero. — **Mlatilnice**, mlinci za žito, stiskalnice (preše) za vino in sadje različnih sestav (te stiskalnice imajo skoro ono tlačilno moč, kakor hidravlične [vodovodne] preše). — **Slamoreznilce**, katere se jako lahko gonijo, po zelo zmernih cenah. — **Stiskalnice za seno in slamo**, ter vse potrebne, vsakovrstne poljedelske stroje prodaja v najboljši izvršitvi

IG. HELLER na Dunaju,
II/2 Praterstrasse 49.

Pred ponarejanjem se je posebno treba varovati!

182 11 Zastopnik se iščejo. 265 20-18

C. in kr. privilegovani
zavod za izdelovanje orgelj
tvrdke

Franc Čapek
v Kremsu ob Donavi

odlikovana mnogokrat s prvimi darili, član pariške akademije umetnosti

se priporoča v izvršitev vseh v to stroko spadajočih del, kakor: izdelovanje in postavljanje novih orgelj po najnovejšem, preizkušenem stoženo predalčnem (Kegellade) sistemu i. t. d. prenavljanje in popraviljanje orgelj, harmonijev, ameriškega ali poljubnega izvora in velikosti. 121 26-25

Od ustanovitve tega zavoda doslej izvršilo se je v njem 150 novih orgelj. mej temi so se postavile orglje v kremški mestni župni cerkvi (z 48 registri), v prostejeviški (s 30 registri), v St. Lenartu na Koroškem (z 28 registri), v Cortini di Ampezzo (z 32 registri), v Obertham na Češkem (z 18 registri), v Czepanu na Sedmograškem (z 12 registri) itd. itd.

Dovoljujejo se jako ugodni plačilni pogoji.

Novo ustanovljena in novourejena domača
stavbinska in umetnalna steklarija

tvrdke 503 15

Avg. Agnola v Ljubljani

Dunajska cesta 9, poleg „Figovec“

ise priporoča prečast. duhovščini n cerkvenim predstojništvom v naročila za izdelovanje

cerkvenih oken in vrat vdelanih s katedralnim steklom ali s svincem obrobjenim belim ali barvenim steklom,

s steklom z umetno slikarijo

vse strokovnjaško dobro, zajamčeno in trpežno izvršeno v lastni delavnici, od najpriprostejšega do najfinjšega dela — Ob jednom opozarja na lepo svojo zalogo vsakovrstnega

steklarskega blaga

kot so: porcelanasti predmeti, zrcala, steklo v ploščah, svetiljke, podobe, okviri za podobe itd.

Prevzema vsa

stavbinska steklarska dela

in popravila po najnižji ceni.

St. 226 pr.

Razpis služeb.

852 3-1

Pri mestnem magistratu se razpisujejo sledeče službe:

- služba tržnega nadzornika s prejemki IV. činovnega razreda;
- služba magistratnega koncipista s prejemki V. činovnega razreda, event. služba magistratnega konceptnega praktikanca z adjutom letnih 600 gld.;
- troje služeb pisarniških praktikantov z letnim adjutom po 480 gld.

Od reflektantov na službo tržnega nadzornika, ki bode imel vzdrževati tržni red, zahteva se teoretično in praktično poznanje živil.

Prosilci za službi ad b) morajo dokazati, da so prebili predpisane juridne izpite na kakem avstrijskem vseučilišču in da so za konceptno uradovanje tudi praktično usposobljeni. Če bi pa takšnih prosilcev ne bilo, jemal se bo v drugi vrsti tudi ozir na splošno usposobljenost in izobrazbo.

Od prosilcev za službe ad c) zahteva se splošna usposobljenost in pa dovršeni nauki na kakoj nižji gimnaziji ali realki. Prednost bodo pa imeli prosilci, ki se morejo izkazati s srednješolskimi zrelostnimi spričevali.

Službe ad b) in c) so razpisane v stalno podelitev, služba ad a) se pa oddaja za zdaj začasno in se podeli stalno takrat, ko dokaže nadzornik zahtevano sposobnost za poverjeni posel.

Prosilci za jedno zgoraj označenih služeb naj svoje s potrebnimi dokazili opremljene prošnje vlagajo pri predsedništvu mestnega magistrata najpozneje

do 15. januarija 1898. l.

ker bi se pozneje dole prošnje ne upoštevale.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dné 22. decembra 1897.

Najcenejši

politiški list

„Slovenski Gospodar“

izhaja v Mariboru vsak četrtek, po novem letu na veliki folio-poli, ter stane za vse leto 2 gld. 50 kr. ali 5 K., za pol leta 2 K. 60 h., in za četrt leta 1 K. 30 h. — „Slov. Gospodar“ se že 31 let neustrašeno bori pod geslom „Vse za vero, dom, cesarja!“ za pravi duševni in gospodarski napredek slov. ljudstva, ter je najbolj razširjen list na Spodnjem Štajerju.

Slovenci, slov. društva, naročite si ga ali ga vsaj zahtevajte na ogled! Slovenski obrtniki in trgovci! Dajte svoja oznanila vanj, ki se zelo po ceni tiskajo: Vrstica za enkrat stane 12 h, dvakrat 18 h, in trikrat 24 h. — Naročnina in oznanila naj se pošiljajo upravništvu „Slov. Gospodarja“ v Mariboru, Koroške ulice števil. 5.

(853) 3-1

IVAN KREGAR
izdelovatelj cerkvenega
orodja in posode
v Ljubljani, Poljanska cesta 8,
poleg Alojzijevega

priporoča se prečast. duhovščini, cerkvenim
predstojništvom in dobrotnikom v najna-
tančnejše izdelovanje

*monštranc, ciborijev, ke-
lihov, tabernakljev,
svečnikov, lestencev,
križev itd.* 764 7

iz najboljših kovine po poljubnem slogu
in po nizki ceni.

Naznanilo.

Opiraje se na priporočilo v „Skofijskem Listu“
II. števil. t. l. ponudimo letošnje 663 8

izvrstno vino,

vsem prečast. gg. cerkvenim predstojnikom, pa tudi
drugim duhovnikom in kupcem po sledečih cenah:

1. Mašno vino hktl. od glđ 25 do 28
2. Navadno namizno vino,
tudi zajamčene pristnosti 22 „ 24
3. Vino nižje vrste in poluvino 15 „ 18

Večjim odjemalcem bodisi mašnih ali drugih
vin cene po dogovoru.

Zadruga postreže tudi s finimi dezertnimi
in buteljskimi vini.

Najmanjša kvantiteta pod 1, 2, 3 je 56 litrov.
— Cene veljajo loco Postojna do preklica.

Registr. vipavska vinarska zadruga.

100 do 300 glđ.

na mesec lahko pošteno
zasluži sleherni ter povsod
brez zgrube, ako hoče pro-
dajati postavno dopuščene
srečke in državna pisma.
Ponudbe na Ludovika
Oesterreicher, Budapest VIII,
Deutsegasse 8. 459 10-1
733 10-9

*Uradne
in trgovske
KOVERTE*
s firmo priporoča
KAT. TISKARNA
v Ljubljani.

Domača umetnost!

Podobarski i pozlatarski
ateljé

Andrej Rovšek

v Ljubljani, Kolodvorske
ulice 32—34

se priporoča prečast. du-
hovščini in cerkvenim
predstojništvom v naro-
čila na izdelovanje

oltarjev

iz lesa v poljubnem slogu,

kipov

in

svetniških soh

iz gipsa, kamna, lese-
nih itd.

Oltarne skupine

iz različnega materijala.

Spričalo. Gosp. Andrej Rovšek je naredil pri župni
cerkvi na Ježici dva prav lična stranska oltarja v po-
polno zadovoljnost podpisane predstojništva.

Predstojništvo župne cerkve na Ježici.
dné 30. julija 1897. 505 52—22

Sidro
Liniment. Capsici compos.

231 4 iz lekarne Richter-jeve v Pragi
priznana izvrstno bolečine olajšujoče ma-
zilo je dobiti posodica po 40 kr., 70 kr. in 1 glđ. v
vseh lekarnah. Zahteva naj se to sploh priljubljeno
domače zdravilo kar kratko kot 707 39—10

Richter-jev liniment s „sidrom“

ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah z
znano varstveno marko „sidro“ kot pristne.

Richter-jeva lekarna
pri zlatem levu v Pragi.

Gosp. lekarnarju Piccoli-ju
v Ljubljani.

Podpisani usoja si Vašemu blagorodju ujudno
naznaniti, da rabi poslano tinkturo za želodec
(Tinctura Rhei composita G. Piccoli) z izvrstnim
uspehom proti želodčnemu in kataru v črevesih, isto-
tako tudi proti jetrnim in žolčnim izlivanjem.

Bolnišnica usmiljenih bratov.
Gradeo, dné 2. februarija 1897.

Provincijal
brat Emanuel Leitner.
nadzdravnik.

232 100—77

V lekarni se tudi dobiva: Pristno francosko žganje v
originalnih steklenicah po 60 in 40 kr., med konjak,
med. malaga, najboljša, vse po najnižjih cenah. Želez-
nato kineško vino, sagrada vino (odvajajoče) itd.

**Splošno priznan je
kina-železnati malaga**

kot dietetično, krepčujoče in kri tvoreče
zdravilno sredstvo, priporočljivo krvi pri-
manjkujočim otrokom, ženskim, rekon-
valescentom, sploh slabotnim osebam;
Steklenica glđ. 1-80, pol stekl. glđ. 1-—

Priraja se v kemično farmacev-
tičnem laboratoriju

lekarne „pri zlatem orlu“
J. Svobode nasl. (Mardetschlaeger)
v Ljubljani

kateri naj se določijo naročila. Ondi
dobé se tudi vsa homöopatična
zdravila.

Pojasnila na v lekarniško stroko spa-
dajoča vprašanja dajo se radovoljno in
brezplačno. 54 52—50

Prof. duhovščini
vjudno priporočam
svoje delavnico
za
**slikarjio na
steklu,**
slasti za izdelovanje
cerkvenih oken
z umetno slikarjio.

Ed. Stuhl
v Gradcu.
Annenstrasse 35.

Najboljša spr-
ičala in pohvale
za izvršena dela
razpošiljam na
zahtevo.

500 52—32

Bortolo Sardotsch, Koper
(tvrđka obstoji od 1. 1828)

prodaja

domača in inozemska olivna olja.

Na zahtevanje pošilja vzorce brezplačno in franko.

Ozir poštenosti,

zmernih cen in točne, redne postrežbe so najboljši dokaz razni
samostani, cerkvena predstojništva in zasebniki, kateri pri
gornji tvrđki kupujejo vse, kar potrebujejo takega blaga, od
najčnejšega namiznega olja do goriva in olja za ma-
zanje strojev. 674 63

4 zlate, 18 srebrnih kolan, 30 častnih in priznatnih diplom.

Kwizdov
restitucijski fluid,

e. in kr. priv.
umivalna voda za konje

cena stekl. 1 glđ. 40 kr. a. v.

Vše tekem 35 let uporab-
ljavana v dvornih hlevih, v
večjih konjarnah vojaških in
civilnih, krepí pred in oja-
čuje po velikih štrpacah,
pri izpahnjenu, otrdelosti
mišic, kit itd., usposablja
konja k trajnemu naporu pri
tekanju. I. 111 12—11

Pristen dobi se le, ako je pritisnjena varstvena znamka,
v vseh lekarnah in drogerijah v Avstro-Ogerski.

Glavna zaloga:
Fran Iv. Kwizda
e. in kr. avstro-ogerski in kralj. rumunski dvorni založnik
okrožni lekarnar v Korneuburgu pri Dunaju.

Solidno blago.

Janeza Dogan-a
mizarski obrt

v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 15
(v Medjatovi hiši)

priporoča svojo dobro vrejeno zalogo

**raznovrstnega politiranega
in likanega pohištva.**

Garniture, divane, madrace od 16 glđ. do
40 glđ., madrace na peresih 10 glđ., dratene
madrace 8 glđ. 50 kr., pulte za mašne knjige itd.
Naročila se točno izvršujejo. Cenilnik s podobami
zastonj in franko. 322 35—33

Najnižje cene.

Kinč in okraski za božična drevesa.
Svečice za božična drevesa.
Kovana stojala za božična drevesa,
glđ. 1-40 in višje.
Igrače — božična darila.
Dobitki za tombolo in strelske družbe.

Vsega na izbiro po najnižjih cenah priporoča
spoštovanjem 529 5—5

Ivan Kordik,
zaloga galanterijskega blaga in igrač,
Prešernove (Slonove) ulice št. 10—14.

HERBABNY-jev
podfosfornasto-kisli
apneno-železni sirup.

Ta 28 let z največjim uspehom rabljeni prsni sirup
raztaplja sluz, upokojuje kašel, pomanjšuje pót,
daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redil-
nost, telo jači in krepí. Zelezo, ki je v sirupu v lahko
si prisvajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi,
razstopljive fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa po-
sebnost pri slabotnih otrocih pospešujejo narejenje
kostij. 725 20—1

Cena steklenic je 1 glđ. 25 kr., po pošti 20 kr.
več za zavijanje. (Polsteklenice ni.)

Prosimo, da se vedno
izrecno zahteva Herbabny-jev
apneno-železni sirup. Kot
znak izvora se nahaja v steklu in
na zamašku ime „Herbabny“
vtisnjeno z vzvišenimi črkami in
nosi vsaka steklenica poleg stoječo
uradno registrov. varstveno
znamko, na katera znamenja naj
se blagovolji paziti.

Osrednje skladišče:
Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“
VII.1, Kaiserstrasse 73 in 75.
V zalogi skoro v vseh lekarnah na Dunaju in v kronovinah.

Delavnica kleparskih, ključarskih,

ANTON BELEC
Št. Vid nad Ljubljano
izdeluje ter ima v zalogi

cerkvene svetilnice ali stalnice
dve po 793 6

iz kositarja 12, 15, 18, 20 glđ., iz medenine
22, 24, 28, 32 glđ., iz tompaka 40, 50 glđ.,

obhajilne svetilnice
iz kositarja po 2 glđ., iz medenine po 5, 8,
10 glđ.

pušice z zvončki
za pobiranje milošćine, iz kositarja po
1-50 glđ., iz medenine 5 glđ.

štedilna železna ognjišća
vsa železna in tudi razna za vzlđati.

!! Pokrivanje zvonikov !!

Barvanje zvonikov
napeljevanje strešnih žlebov in strelvodov.

Razne želez. ograje, vrata, omrežja za pokopališća itd.

Največja izbena. Najnižje cene. Kritevjo zvonikov prevzema ob jednem tudi tesarska dela. S kritevjo zvonikov prevzema ob jednem tudi tesarska dela. kovino-tiskarskih, stavbenih in galanterijskih del.

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno **blago za bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, ve-lume, albe, koretelje, prte** itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni bandera in vso drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih ozirati na domačo trdko ter ne uvažujejo tujih trdk, društev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenjšo postrežbo in najnižjo ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjam se priporoča 12 52-52

Ana Hofbauer,
imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode
v Ljubljani, Gledališke ulice 4.

Št. 41.989.

Razglas.

850 3-2

Mladenci, kateri pridejo prihodnje leto k vojaškemu naboru, in njih sorodniki, se opozarjajo, da je v smislu § 22: 2 a) vojnega zakona prošnje za vsakojake ugodnosti v smislu §§ 31, 32, 33 in 34 tega zakona vložiti meseca januarja ali februarja pri tukajšnjem magistratu, ali pa izročiti najzadnje naborni komisiji. Pozneje vložene prošnje pouzročajo zmešnjave in nepotrebno delo.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dné 16. decembra 1897.

Za

sezono

prporočam svojo bogato zalogo pušk najnovejšega sistema, samokresov itd. in vseh sem spadajočih potrebščin; posebno pa opozarjam na

Novo! trocevke, Novo!

ki se izdelujejo samo pri meni in katere je radi lahkote in priročnosti vsakomur najtopleje priporočati.

Ker sem na Kranjskem jedini puškar, ki se peča le z izdelovanjem orožja, priporočam se p. n. občinstvu za mnogobrojni obisk, ker izvršujem vse v mojo stroko spadajoče nove naročbe in poprave točno, solidno in najceneje.

Velespoštovanjem

Fran Sevčik

puškar v Ljubljani, Židovske ulice.

534 20-20

„THE GRESHAM“

zavarovalno društvo za življenje v Londonu.

Podružnica za Avstrijo: Dunaj, I., Giselstrasse 1
Podružnica za Ogersko: Pešta, Franz-Josefplatz
v hiši društva. št 5 in 6, v hiši društva.

Društvena aktiva dné 31. decembra 1896	kron	157,805,340—
Letni dohodki na premijah in obrestih dné 31. decembra 1896	"	28,670,916—
Izplačitve zavarovalnin in rent in zakupnin itd. za obstanka društva (1848)	"	339,497,900—
Mej letom 1896 je društvo izdalo 8761 police z glavnico	"	80,577,950—

Prospekte in tarife, na podlagi katerih izdaja družba police, kakor tudi obrazce za predloge daje brezplačno

glavni zastop v Ljubljani

651 (12-2)

pri

Gvidonu Zeschko-tu,

v villi nasproti Narodnemu domu.

Naznanilo.

Ljubljanska brivska zadruga usoja si naznaniti vsem častitim gostom, da je v svoji zadnji seji jednoglasno sklenila, da se s 1. januarjem 1898. l. v vseh ljubljanskih brivnicah opusté popolnoma naročninski listki.

Sprejme se namesto listkov le v

mesečni abonement.

Nadalje naznanja se tudi vsem častitim gospodom gostom, da bodo odslej nadalje vsako leto, in sicer na sveti dan in velikončno nedeljo vse brivnice ves dan zaprte.

Častiti gostje naj blagovolé ta ukrep na znanje vzeti.

Ljubljanska brivska zadruga.

848 2-2

Mestna hranilnica ljubljanska

obrestuje hranilne vloge tudi po novem letu **po 4%**

brez odbitka
novega rentnega davka.

827 4-4

Št. 42515.

Razglas.

851 3-2

V javni seji občinskega sveta dné 15. junija t. l. se je sklenilo, da se mestni magistrat obrne do deželnega odbora kranjskega, naj bi izposloval dovoljenje nastopnih pristojbin, oziroma **občinskih taks**, in sicer:

a) za godbo ali druge produkcije v gostilnah ali v drugih javnih prostorih brez vstopnine na 50 kr. na dan;

b) za godbo ali druge produkcije v gostilnah ali v drugih javnih prostorih z vstopnino gl. 1.— na dan;

c) za plesne veselice v javnih prostorih z vstopnino gl. 2.— in za vsacega godca 20 kr. na dan;

d) za predstave in razstave v manjih razstavnica h gl. 1.— na dan;

e) za predstave in razstave v večjih razstavnica h in cirkusih gl. 3.— na dan.

Zoper ta sklep je dopustna pritožba v teku 14 dni od dneva razglasa.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dné 18. decembra 1897.

Stanarinske knjižice

za stranke

z uradno potrjenimi

določbami hišnega

reda v slovenskem in

nemškem jeziku, z

razporedbo za vpla-

čevanje stanarine, vo-

dovodne in mestne

doklade, dobé se ko-

mad po 15 kr. 10

komadov vkup 1 gl. v

Katol. Tiskarni

v Ljubljani.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljatve zajamčene. 724 4-1

E. Zbitek-ov v Novi štirti pri Olomucu

zavod za izdelovanje stekleno-

mozaičnih božjih grobov, lur-

ških duplin in altarjev za pro-

cesije ob sv. Rešnjem Telesu.

Odlikovani od Nj. svetosti papeža

Leona XIII.; priznanja katol. teolog.

akademije v Peterburgu, nemškega

misijona v Carigradu itd.

Zavod za

umetnost

slikarij

26-18 na 298

steklo

B.Škarda

v Brnu.

Specijaliteta:

Izdelovanje cer-

kvenih oken.

Sedemkrat odlikovani.

Ceniki zastoj

in franko.

Se dopisuje v vseh

slovanskih jezikih.

Katalogi na upogled.

Dobiva se povsod.

C 745 36-6

Sarg's **Kalodont**

Naibolje in najceneje sredstvo za čiščenje zob.

Primerna priložnostna darila!

Friderik Hoffmann,

urar, 318 26-16

na Dunajski cesti v Ljubljani,

priporoča svojo

zalogo vseh vrst

žepnih ur

v zlatu, srebru, tuli, jeklu in niklu

ravno tako tudi

nihalnih, stenskih

in budilnih ur

in le dobre do najfinejše kakovosti po naj-

nižjih cenah.

Specijalitete in novosti žepnih, nihalnih, stenskih in bu-

dilnih ur so vedno v zalogi.

Poprave se dobro in solidno izvršujejo.

Ustanovljeno leta 1870.

Izdelava perila
za gospode, gospé in otroke
na debelo in drobno.

Cena in blago brez konkurence.

Oskrbi cele oprave za neveste.

Oskrbi oprave za novorojenčke.

Srajce za gospode,
beli chiffon, gladke na praih,
brez ovratnika, brez manšet,
27 vrat
jedna od gl. 1-10 do 2-75
čet " " 6-25 " 15-
Srajce za dečke,
v 4 velikostih, sicer kakor gornje
jedna od gl. 1- do 1-40
čet " " 5-75 " 7-75
Švitice za gospode,
6 vrat
jedna 80 kr. do gl. 1-40
čet gl. 4-50 do gl. 7-50
Dvanaest ovratnikov
od gl. 1-80 do 2-20.
Dvanaest manšet
od gl. 3-30 do 4-60.
12 preclóg
(Vorhez-Jan)
od gl. 5-25 do 5-

Za kroj brez graje in za točno postrežbo
jaméi tvrdka

J. C. Hamann
v Ljubljani,

ki s perilom oskrbuje mnogo o. in kr.
častnikov in o. in kr. mornarico.

Cenike nemške, slovenske, laške pošilja
na zahtevo brezplačno. 56 50

Alojzij Večaj

izdelovalec pečij iz glinastih snovij

v Ljubljani, Opekarska cesta 6i

preje Igriške ulice 2 47-46

priporoča lepo svojo zalogo

raznovrstnih pečij

od najpreprostejših do najfinjših, raznobarvne: rujave, zelene
bele, pri naročilih pa tudi drugačne barve. V zalogi ima tudi
kahljice za štedilnike, sploh razne glinaste izdelke.

Za svoje delo jaméi leto dnij. Cene so najnižje.

Svoji k svojim!

Podpisani priporoča velečastiti duhovščinai in
slavnemu občinstvu

čebelno-voščene sveče

za cerkev, procesije in pogrebe,

gospodom trgovcem 838 10-4

voščene zvitke in mёд

za prodajo v škaflih po 15, 20, 40 kg težkih prav
po ceni. — Za čebelarje

izvrstni garantirani pitanec

v skatljah po 5 kg, a kg 50 in 60 kr., škatlja 30 kr.,
pošilja se po pošti proti povzetju ali predplačilu.

Dobiva se mёд v satovji in pitanec
v škaflih po 20-40 kg prav po ceni.

Za birmo, Božič, Miklavža itd. pro-
daja raznovrstno medenino na debelo in drobno.

Zaloga in prodaja

brinja in brinjevca

liter gl. 1-20, mэдeno žganje liter 1 gl.,
vse je lastni izdelek.

Kupuje tudi vsaki čas mёд v panjih,
sodčkih, kakor tudi vosek in suho sa-
tovje po kolikor mogoče visoki ceni.

Za obila naročila se topla priporoča in za-
gotavlja točno in pošteno postrežbo

Oroslav Dolence

svečar in lectar, trgovina z medom i voskom,
Ljubljana, Wolfve ulice 10.

Otvoritev gostilne.

Zahvaljujoč se za dosežanje zaupanje naznanjava svojim
čč. gostom in slavnemu občinstvu sploh, da sva se s svojo
gostilno preselila

na Turjaški trg št. 1

v novo hišo „Katoliške družbe“.

Točiva izvrstna ter pristna **dolenjska, štajarska in
istrijska vina**, pa znano **Kozlerjevo cesarsko pivo**.
Vsakeas postreževa z okusnimi, gorkimi in mrlzimi jedili.

Na razpolago imava tudi snažno uravnane **sóbe za
prenočevanje**.

V mnogoštevilen obisk se priporoča

Andrej in Ana Zalar.

784 24-6

Jedino pravi Balsam

(Tinctura balsamica)

iz lekarné pri „angelju
varhu“ in tovarne farma-
cevtičnih preparatov

A. Thierry-ja v Progradi
pri Rogatec-Slatini.

Preskušén in potrjen od zdrav-
stvenih oblastev.

**Najstarejše, najpristnejše,
najreelnejše in najcenejše**
ljudsko domače zdravilo,
ki uteši prsne in pljučne bolezni
kró v želodcu itd. ter je vpora-
bno notranje in zunanje.

V znak pristnosti ob-
činstva pred ničvred-
nimi ponarejanji no-
sim od sedaj nadalje
te-le oblastveno regi-
strirano varstveno
znamko.

V znak pristnosti je zaprta vsaka
steklenica s srebrno kapico, v katero je vtisnjena moja
tvrdka **Adolf Thierry, lekarna pri „angelju va-
rihu“**. Vsak balsam, ki ne nosi zgoraj stojiče zelene ti-
skane varstvene znamke, naj se odkloni kot óim cenejše
tem nič vrednejo ponaredbó. Pazi naj se teraj vedno
natančno na zeleno varstveno znamko, kakor
zgoraj! Ponarejalce in posnemovalce svojega jedine
pravega balsama, kakor tudi prekupce nič vrednih ponare-
jenih, občinstvo varajočih drugih balsamov, zasledujem
najstrožje sodnijskim potóm na podlagi zakona s var-
stvenih znamkah. Kjer se ne nahaja zaloga mojega
balsama, naj se naroči direktno in naslovi: **Na
angelja varha lekarno A. Thierryja v Pro-
gradi pri Rogatec-Slatini**. 12 malih ali 6 dvojnih
steklenic stane franko vsake avstro-ogerske poštne po-
staje 4 krone, v Bosno in Hercegovino 12 malih ali 6
dvojnih steklenic 4 krone 60 vinarjev. Manj kot 12
majhnih ali 6 dvojnih steklenic se ne razpošilja. Raz-
pošilja se samo proti predplačilu ali poštnemu povzetju.

Pazi naj se vedno natančno na zgorajšno
zeleno varstveno znamko, katero mera no-
siti v znak pristnosti vsaka steklenica.

Adolf Thierry, lekarnar

139 23 v Progradi pri Rogatec-Slatini. 396 30-29

Primerna darila za Božič in novo leto!

Kanarčki.

Fini pristni harški žlahtni žvrgolivci.

837 10-3 (Echte Harzer Kanarienvögel.)

razpošiljam s povzetjem po 4, 5, 6 in
8 gl. jednega, v osmih dnéh pos-
kusnje ga tudi zamenjam; samice
istega rodu po 1 gl., s čopico po
1 gl. 50 kr. Jamčim za vrednost
in živi dohod. Pri vprašanjih presim
pismeno znamko priložiti.

Srečko Tomažič,

Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 33.

Za Božič in Novo leto znižane cene!

Slavnemu občinstvu priporočam svojo bogato zalogo

raznovrstnih ur, verižic,
prstanov, zapestnic,
uhanov itd.

po najnižjih cenah.

Zlate ure za gospode od gl. 20- naprej.
Zlate ure za dame od gl. 16- naprej.
Budilke od gl. 1 75 naprej itd.

Sivalni stroji,

cenejši kot drugod!

Razpošilja se točno tudi po pošti. — Ceniki zastonj in franko.

Odličnim spoštovanjem

835 4-3

FRAN ČUDEN, urar v Ljubljani.

Najlepša in najboljša fazona

modercev

za dame in dekleta.

Ravnodržci. Najnovejše svilenine, žameti, pliši,
čipke, trakovi, trakovi za vence z napisí, pred-
pasniki, suknje, telovniki, šerpe, čepice, mohair-
in volneni robci, srajce, ovratniki, manšete, naj-
novejše kravate, rokovice, nogovice, najnovejše
v pozamentijskih okraskih, gumbe, volna, sukanec,
podloge ter vsi v to stroko spadajoči predmeti.

Velespoštovanjem

842 3-3

Ana Šinkovic,
Mestni trg št. 19, Ljubljana.

Dunajska borza.

Dné 23. decembra.

Skupni državni dolg v notah	102	gl.	05	kr.
Skupni državni dolg v srebru	101	"	95	"
Avstrijska zlata renta 4%	121	"	60	"
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	101	"	65	"
Ogerska zlata renta 4%	121	"	55	"
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	99	"	45	"
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl.	938	"	—	"
Kreditne delnice, 160 gl.	351	"	—	"
London vista	120	"	05	"
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58	"	92 1/2	"
20 mark	11	"	79	"
20 frankov (napoleonidor)	9	"	53 1/2	"
Italijanski bankovci	45	"	50	"
C. kr. cekini	5	"	70	"

Dné 22. decembra.

4% državne srečke l. 1854, 250 gl.	159	gl.	50	kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gl.	159	"	—	"
Državne srečke l. 1864, 100 gl.	188	"	—	"
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99	"	—	"
Tisinske srečke 4%, 100 gl.	139	"	—	"
Dunavske vravnave srečke 5%	129	"	—	"
Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	107	"	50	"
Posojilo goriškega mesta	112	"	50	"
4% kranjsko deželno posojilo	98	"	20	"
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98	"	40	"
Prijoritne obveznice državne železnice	225	"	70	"
" južne železnice 3%	183	"	75	"
" južne železnice 5%	125	"	75	"
" dolenjskih železnic 4%	99	"	50	"

Kreditne srečke, 100 gl.	200	gl.	50	kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gl.	156	"	—	"
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gl.	19	"	—	"
Rudolfove srečke, 10 gl.	25	"	50	"
Salmove srečke, 40 gl.	74	"	50	"
St. Genois srečke, 40 gl.	79	"	—	"
Waldsteinove srečke, 20 gl.	57	"	—	"
Ljubljanske srečke	23	"	25	"
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gl.	159	"	60	"
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	3425	"	—	"
Akcije tržaškega Lloyda, 500 gl.	420	"	—	"
Akcije južne železnice, 200 gl. sr.	77	"	25	"
Splošna avstrijska stavbinska družba	101	"	—	"
Montanska družba avstr. plan.	129	"	50	"
Trboveljska premogarska družba, 70 gl.	163	"	—	"
Papirnih rubljev 100	127	"	62	"

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za zube pri žrebanjih, pri izžrebanju
najmanjšega dobitka.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
Wallzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvaréh
potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni svéti za dosego kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavníc.